

Speciaal verslag

De erkenning van beroepskwalificaties in de EU

Een essentieel, maar mondjesmaat en
inconsistent gebruikt mechanisme

EUROPESE
REKENKAMER

Inhoud

	Paragraaf
Samenvatting	I-VI
Inleiding	01-17
Vrij verkeer van werknemers en diensten en vrijheid van vestiging	01-02
Erkenning van beroepskwalificaties	03-14
Rollen en verantwoordelijkheden	15-17
Reikwijdte en aanpak van de controle	18-25
Opmerkingen	26-102
Het aantal gereguleerde beroepen in de EU blijft hoog, terwijl de EU-stelsels voor de erkenning van beroepskwalificaties slechts mondjesmaat worden gebruikt	26-37
De acties van de Commissie om lidstaten aan te moedigen het aantal gereguleerde beroepen te verminderen hebben weinig effect gehad	28-35
Het EU-stelsel voor de erkenning van beroepskwalificaties wordt naar schatting in ongeveer 6 % van de gevallen van EU-arbeidsmobiliteit gebruikt	36-37
Nog steeds tekortkomingen in de toepassing van de richtlijn betreffende beroepskwalificaties	38-64
Gebrek aan elektronische procedures	38-41
Vergoedingen voor de erkenning van beroepskwalificaties verschillen aanzienlijk tussen de lidstaten en zijn niet gerechtvaardigd	42-46
Soms worden er meer documenten gevraagd dan toegestaan	47-48
Compenserende maatregelen blijven disproportioneel	49-52
Verschillende toepassing van controles vooraf voor tijdelijke mobiliteit in de lidstaten	53-57
Lidstaten houden de duur van de erkenningsprocedure niet bij	58-64

De elementen ter vergemakkelijking van de erkenning die in de herziene richtlijn zijn geïntroduceerd, worden niet op grote schaal gebruikt	65-86
Gemengde resultaten voor het gebruik van de Europese beroepskaart	65-68
Gedeeltelijke toegang toegepast voor minder dan 1 % van alle uitgevaardigde besluiten	69-70
Gemeenschappelijke opleidingsbeginselen zijn momenteel alleen van toepassing op skileraren	71-74
Het Informatiesysteem interne markt vergemakkelijkt de samenwerking tussen de lidstaten en de Commissie	75-86
De follow-up van gegevens en verslagen door de Commissie laat te wensen over	87-95
De Commissie heeft de gegevens in de databank met gereguleerde beroepen (DGB) en de om de twee jaar door de lidstaten ingediende verslagen onvoldoende opgevolgd	87-93
De Commissie heeft door middel van inbreukprocedures omzettingsskwesties aangepakt, maar de lidstaten hebben nog niet alle nodige corrigerende maatregelen genomen om de richtlijn volledig toe te passen	94-95
De informatie die door de Commissie en de lidstaten aan burgers wordt verstrekt, is toegankelijk maar inconsistent	96-102
Alle door ons bezochte lidstaten hebben de toegankelijkheid van informatie voor burgers sinds 2019 verbeterd	98-99
De informatie over de erkenning van beroepskwalificaties die op de websites van de Commissie en de lidstaten aan burgers wordt verstrekt, is niet altijd consistent en betrouwbaar	100-102
Conclusies en aanbevelingen	103-111
Bijlagen	
Bijlage I — Organisaties in de lidstaten waarmee wij hebben gesproken en vraaggesprekken hebben gevoerd	
Bijlage II — Responspercentage op de enquête per lidstaat	
Bijlage III — Belangrijkste actoren in de erkenning van beroepskwalificaties	
Bijlage IV — Verschillende soorten besluiten van bevoegde autoriteiten	
Bijlage V — Door de Commissie vastgestelde problemen in de lidstaten	

Afkortingen

Antwoorden van de Commissie

Tijdslijn

Controleteam

Samenvatting

I Het Verdrag betreffende de werking van de EU garandeert EU-burgers het recht om zich vrij te verplaatsen voor beroepsdoeleinden en om hun bedrijf in een andere lidstaat te vestigen. Zij kunnen echter te maken krijgen met belemmeringen voor arbeidsmobiliteit, zoals problemen bij het verkrijgen van erkenning van hun beroepskwalificaties, vooral als lidstaten de toegang tot bepaalde beroepen reguleren.

II De EU heeft in 2005 de richtlijn betreffende de erkenning van beroepskwalificaties (hierna “richtlijn beroepskwalificaties” genoemd) vastgesteld. Deze heeft tot doel te voorkomen dat lidstaten buitensporige voorwaarden opleggen aan burgers van een EU-lidstaat die in een andere EU-lidstaat een gereguleerd beroep willen uitoefenen. Het kader voor beroepskwalificaties is ook bedoeld om te waarborgen dat de diensten die in een bepaalde lidstaat worden verricht, aan dezelfde normen voor volksgezondheid en openbare veiligheid voldoen. Deze richtlijn werd in 2013 geactualiseerd en moest in 2016 zijn omgezet in nationale wetgeving.

III Wij hebben onderzocht hoe doeltreffend de Commissie het recht van EU-burgers met gereguleerde beroepen heeft gewaarborgd om zich voor beroepsdoeleinden vrij tussen de lidstaten te verplaatsen of om in een andere lidstaat een bedrijf te vestigen. We onderzochten of de Commissie de lidstaten met succes aanmoedigde om het aantal gereguleerde beroepen te verminderen. Ook gingen we na in hoeverre de burgers van de opgezette stelsels gebruikmaakten. Verder bekeken we of de lidstaten hun stelsels doeltreffend toepasten en beoordeelden we het nut van de nieuwe elementen die in de herziene richtlijn zijn geïntroduceerd. Tot slot gingen we na of de Commissie de door de lidstaten verstrekte gegevens doeltreffend coördineerde en monitorde, en of er gemakkelijk toegankelijke, volledige en consistente informatie aan de burgers werd verstrekt.

IV Wij verwachten dat onze controle zal bijdragen aan een beoordeling van de toepassing van de richtlijn ten gunste van de burgers. Verder verwachten wij dat we als onderdeel van de controle gebieden zullen identificeren waar coördinatie en monitoring kunnen worden verbeterd.

V Over het algemeen concluderen wij dat de erkenning van beroepskwalificaties in de EU een essentieel, maar mondjesmaat en inconsistent gebruikt mechanisme is. Dit waren onze bevindingen:

- Veel beroepen zijn nog steeds gereguleerd in de lidstaten en onze berekeningen geven aan dat ongeveer 6 % van de burgers die naar een andere lidstaat verhuizen, gebruikmaakt van de stelsels voor de erkenning van beroepskwalificaties. Het grootste deel van de arbeidsmobiliteit in de EU is niet onderworpen aan de erkenning van beroepskwalificaties.
- De toepassing van de richtlijn door de lidstaten vertoont tekortkomingen. Deze hebben rechtstreekse gevolgen voor burgers die in een andere lidstaat een gereguleerd beroep willen uitoefenen. Deze tekortkomingen omvatten onder meer het gebrek aan elektronische procedures en de verschillen tussen de vergoedingen die de lidstaten vragen voor de erkenning van beroepskwalificaties. Sommige autoriteiten vragen meer documenten en voeren meer controles uit dan de richtlijn toestaat, waardoor het langer duurt om een besluit te nemen over de erkenning van beroepskwalificaties dan de maximale termijn die in de richtlijn is vastgelegd.
- Burgers en autoriteiten maakten niet op grote schaal gebruik van de nieuwe maatregelen die in 2013 in de herziene richtlijn werden geïntroduceerd, zoals de Europese beroepskaart, gedeeltelijke toegang tot een beroep of gemeenschappelijke opleidingsbeginselen. Het verplicht stellen van het gebruik van het Informatiesysteem interne markt (IMI) voor de kennisgevingen van automatisch erkende kwalificaties was een positieve verandering en verbeterde de uitwisseling van informatie tussen bevoegde autoriteiten van verschillende lidstaten. Over het algemeen boden de nieuwe maatregelen in de praktijk echter weinig toegevoegde waarde.
- Bevoegde autoriteiten hielden geen rekening met de door andere lidstaten in het IMI geregistreerde waarschuwingen bij de erkenning van beroepskwalificaties, zelfs niet wanneer daar ernstige redenen voor waren, zoals wangedrag, lopende tuchtmaatregelen of strafrechtelijke veroordelingen.
- De periodieke actualisering van kwalificaties voor het automatische stelsel voor de erkenning van beroepskwalificaties is een belangrijke stap voorwaarts. Het proces is echter omslachtig en er zijn geen termijnen voor de afronding van het proces door de Commissie.

- De Commissie heeft problemen met de omzetting aangepakt door middel van inbreukprocedures, maar de toepassing van de richtlijn in de lidstaten vertoont nog steeds tekortkomingen.
- De informatie die wordt verstrekt aan burgers die in een andere lidstaat een gereguleerd beroep willen uitoefenen is over het algemeen toegankelijk, maar vaak onbetrouwbaar en inconsistent.

VI Op basis van deze conclusies bevelen wij aan dat de Commissie zorgt voor:

- een uniforme toepassing van het erkenningsstelsel;
- de integratie van het waarschuwingsmechanisme in de erkenningsprocedure;
- een jaarlijkse actualisering van de lijsten van kwalificaties in bepaalde sectoren (opgesomd in bijlage V bij de richtlijn) waarin beroepskwalificaties automatisch worden erkend en een verkorting van de termijn voor het nemen van erkenningsbesluiten via het automatische stelsel voor sectorale beroepen, en
- betrouwbare en consistente informatie voor burgers.

Inleiding

Vrij verkeer van werknemers en diensten en vrijheid van vestiging

01 Het [Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie](#) garandeert het vrije verkeer van werknemers en diensten en de vrijheid van vestiging binnen de interne markt van de EU. Hierdoor kunnen alle EU-burgers, of ze nu in loondienst werkzaam zijn (“werknemers”) of als zelfstandige werken, zich voor beroepsdoeleinden vrij tussen de lidstaten bewegen of in een andere lidstaat hun bedrijf vestigen. Deze rechten maken deel uit van de vier fundamentele vrijheden van de EU (vrij verkeer van goederen, diensten, kapitaal en werknemers).

02 Burgers kunnen te maken krijgen met verschillende belemmeringen voor arbeidsmobiliteit, waaronder problemen met de erkenning van beroepskwalificaties¹. Andere mogelijke belemmeringen zijn verschillen in socialezekerheidsregelingen en het gebrek aan harmonisatie van pensioen- of zorgverzekeringsregelingen tussen de lidstaten.

Erkenning van beroepskwalificaties

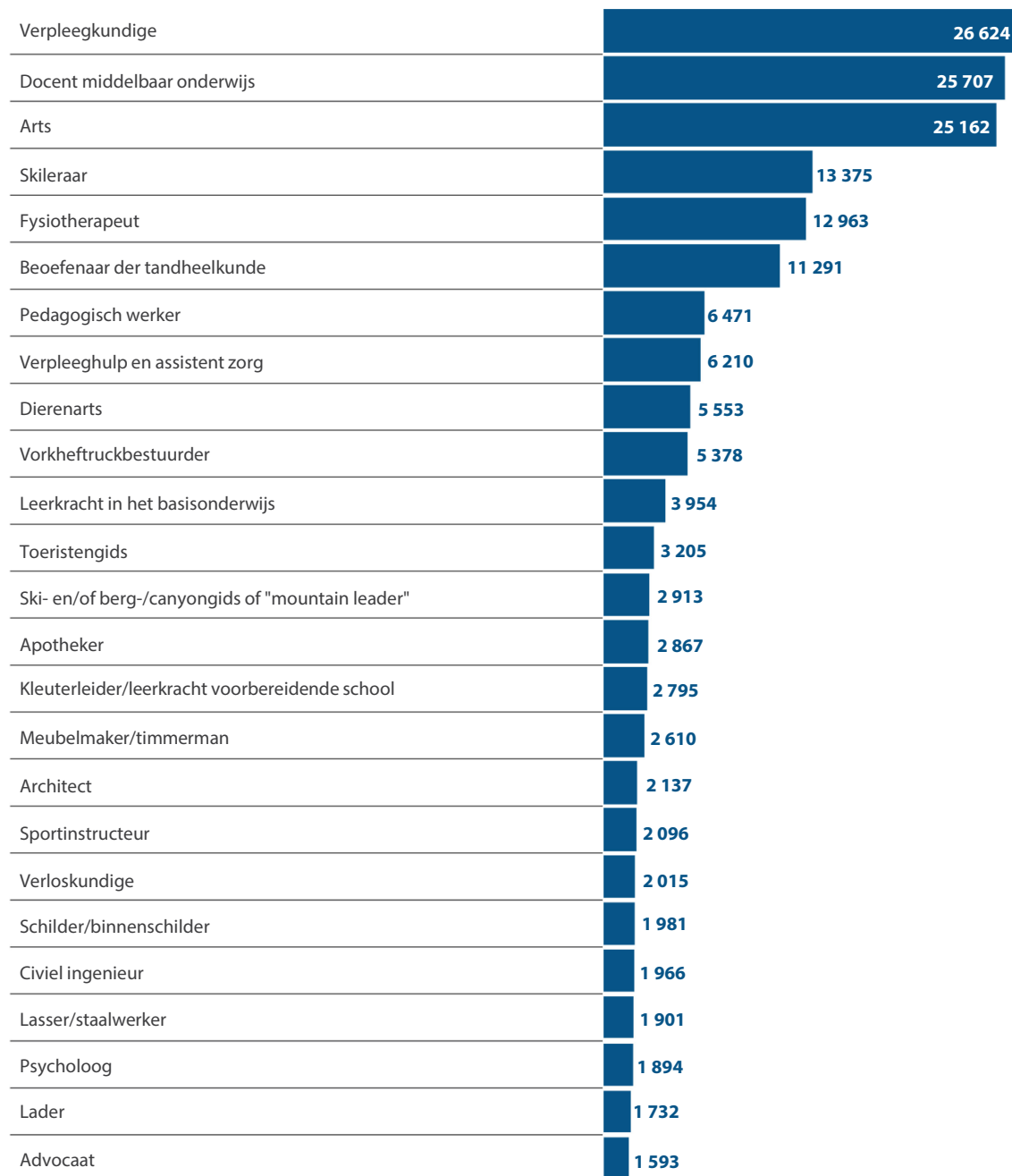
03 Lidstaten hebben het recht om regels vast te stellen voor de toegang to beroepen. Als er regels zijn vastgelegd voor specifieke beroepen, worden deze beroepen “gereguleerde beroepen” genoemd.

04 Erkenning van beroepskwalificaties is bedoeld voor burgers die hun beroepskwalificatie in een lidstaat (lidstaat van oorsprong) behalen en een gereguleerd beroep in een andere lidstaat (ontvangende lidstaat) willen uitoefenen. Zij moeten hun beroepskwalificaties laten erkennen door de ontvangende lidstaat om daar hun beroep te mogen uitoefenen. Zonder deze erkenning kunnen ze nog steeds naar het buitenland verhuizen en daar werken, maar mogen ze niet het beroep in kwestie uitoefenen. Het concept van erkenning van beroepskwalificaties verschilt van dat van erkenning van academische kwalificaties. Academische kwalificaties vallen onder het [Verdrag van Lissabon](#) en zijn gekoppeld aan onderwijs en het recht om in het buitenland te studeren en erkenning voor die studie te krijgen.

¹ Speciaal verslag nr. 06/2018 van de ERK over vrij verkeer van werknemers.

05 In september 2005 namen het Europees Parlement en de Raad de [richtlijn beroepskwalificaties](#) aan, waarin het vorige wettelijke kader van de EU werd geconsolideerd. In deze richtlijn wordt de term “gereguleerd beroep” gedefinieerd en worden bepaalde vereisten gespecificeerd waaraan lidstaten moeten voldoen tijdens procedures voor de erkenning van beroepskwalificaties teneinde het vrije verkeer van werknemers, bedrijven en dienstverleners te bevorderen. De richtlijn is van toepassing op de Europese Economische Ruimte bestaande uit de 27 EU-lidstaten, plus IJsland, Liechtenstein en Noorwegen. [Figuur 1](#) toont de meest mobiele gereguleerde beroepen in de EU.

Figuur 1 — De 25 meest mobiele gereglementeerde beroepen in de EU, op basis van het totale aantal gemelde besluiten van de bevoegde autoriteiten in de 27 lidstaten in de periode 2017-2021

Bron: ERK, op basis van [gegevens van de Commissie](#), geëxtraheerd in oktober 2023.

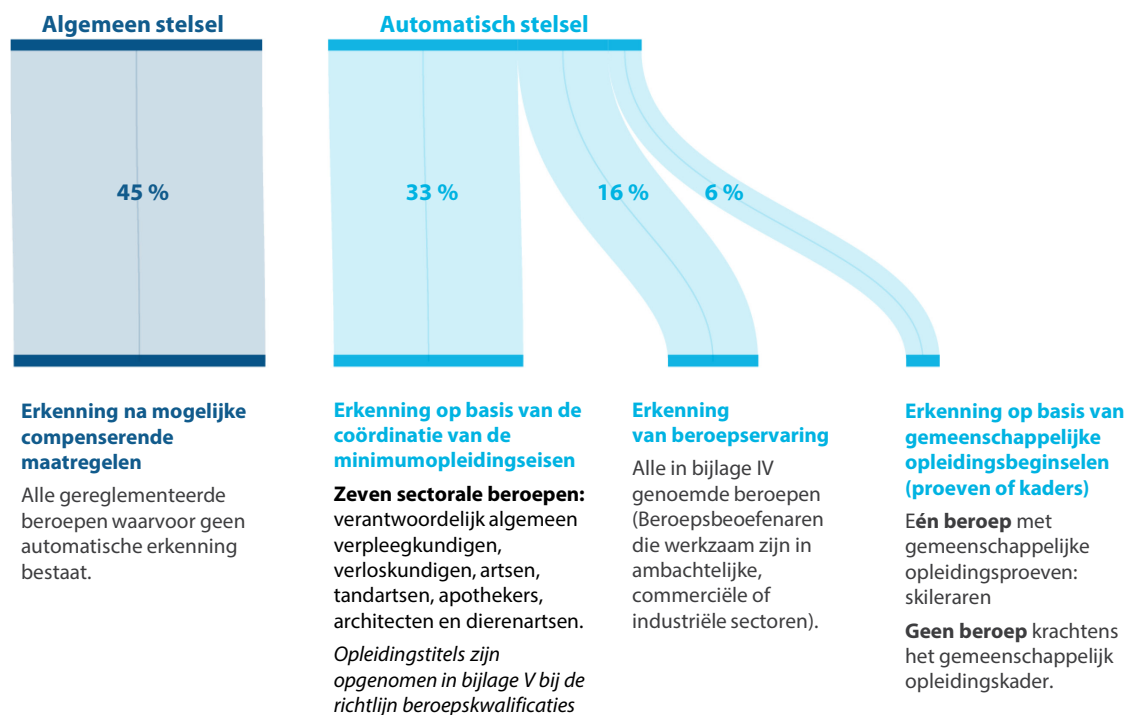
06 De richtlijn beroepskwalificaties is niet van toepassing op:

- niet-gereguleerde beroepen in de ontvangende lidstaat, zelfs als dat beroep in de lidstaat van oorsprong gereguleerd is;
- activiteiten of beroepen die verband houden met de staat en de uitoefening van het openbaar gezag, d.w.z. ambtenaren;
- notarissen.

07 Er zijn twee belangrijke stelsels voor de erkenning van beroepskwalificaties (zie *figuur 2*).

- Het automatische stelsel, dat drie soorten erkenningen omvat, is van toepassing op i) zeven sectorale beroepen, ii) skileraren, en iii) beroepen in de sectoren ambacht, handel en industrie. Deze beroepen behoren tot de meest mobiele beroepen volgens de gegevens in *figuur 1*. Onder het automatische stelsel moeten bevoegde autoriteiten aanvragen automatisch goedkeuren zonder kwalificaties te vergelijken met nationale eisen, op basis van door burgers verstrekte documenten.
- Het algemene stelsel geldt voor alle andere gereguleerde beroepen en er kunnen — anders dan in het automatische stelsel — compenserende maatregelen van toepassing zijn. Deze bestaan uit een aanpassingsstage (waarin het beroep mag worden uitgeoefend, maar alleen onder toezicht) of een door de bevoegde autoriteiten opgelegde proef. De bevoegde autoriteiten in de ontvangende lidstaat beslissen per geval of er al dan niet compenserende maatregelen worden opgelegd. Compenserende maatregelen kunnen alleen worden opgelegd indien er voor hetzelfde beroep wezenlijke verschillen zijn in opleiding tussen de lidstaat van oorsprong en de ontvangende lidstaat en dit verschil niet kan worden gecompenseerd door beroepservaring of een leven lang leren.

Figuur 2 — Automatisch en algemeen stelsel voor de erkenning van beroepskwalificaties in de EU (sinds 2016)

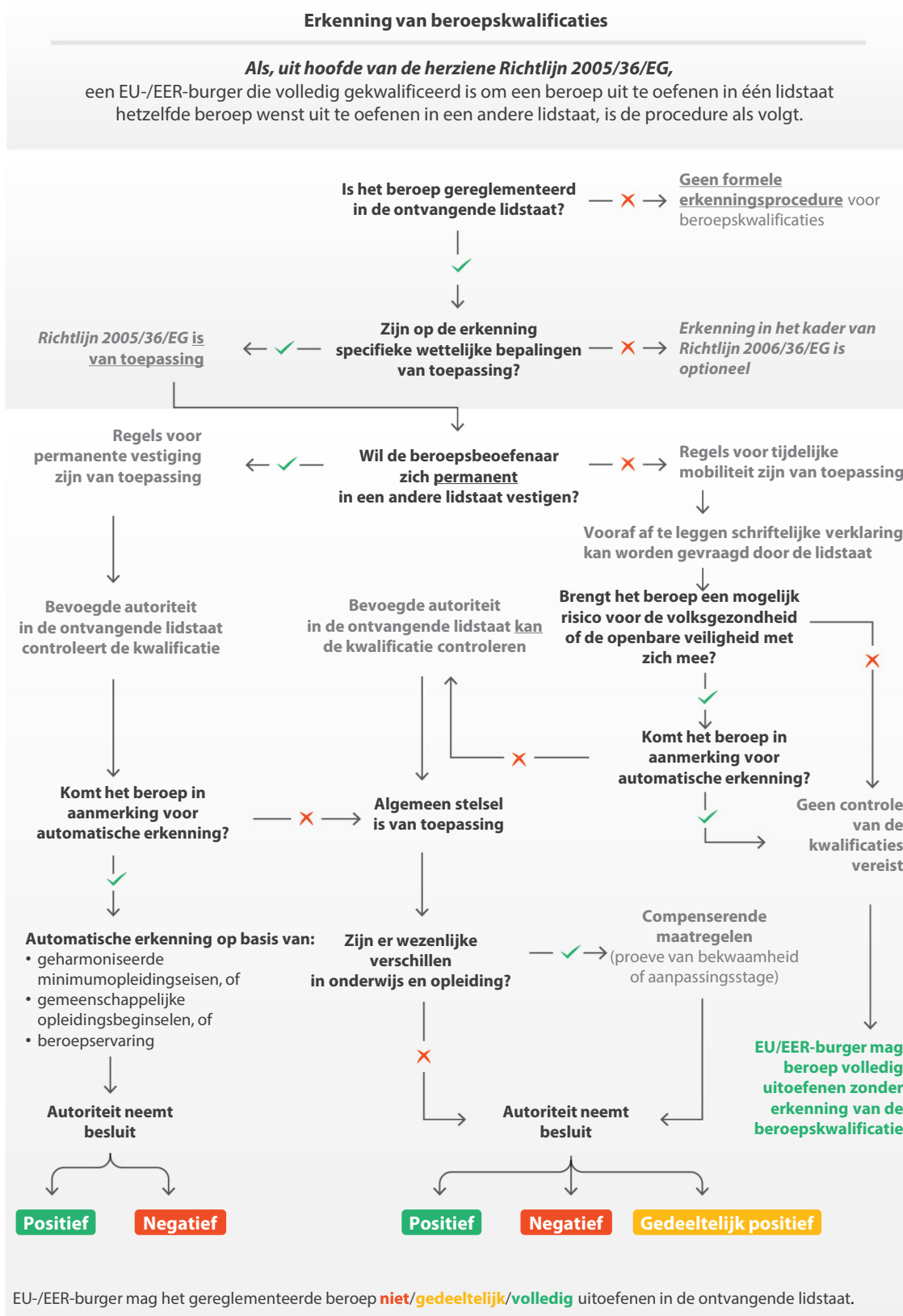
Opmerking: De percentages geven het aandeel van de besluiten over de erkenning van beroepskwalificaties per erkenningssysteem weer (algemeen stelsel 45 %, automatisch stelsel 55 %).

Bron: ERK, op basis van de richtlijn beroepskwalificaties, alsmede van gegevens van de Commissie voor de periode 2017-2021, opgevraagd in november 2023.

08 Burgers mogen tijdelijk of permanent in het buitenland werken. De richtlijn beroepskwalificaties kent verschillende regels voor elk geval. In beginsel zou de toegang tot gereguleerde beroepen voor tijdelijke mobiliteit eenvoudiger moeten zijn. In deze gevallen mogen ontvangende lidstaten burgers vragen om te verklaren dat ze van plan zijn hun activiteit in dat land uit te oefenen voordat ze met die activiteit beginnen, en mogen ze ook onder specifieke voorwaarden “controles vooraf” uitvoeren van de kwalificaties van die burgers.

09 De beslisboom in [figuur 3](#) laat zien hoe de procedure voor de erkenning van beroepskwalificaties werkt. De eerste vraag is of een beroep al dan niet gereguleerd is. Als dat het geval is en erkenning van beroepskwalificaties vereist is, geeft de beslisboom een overzicht van de verschillende stappen die leiden tot het besluit van de bevoegde autoriteit. Deze stappen in het besluitvormingsproces in het kader van de richtlijn beroepskwalificaties worden weergegeven met “ja” (v) en “nee” (x).

Figuur 3 — Beschrijving van de procedure voor de erkenning van beroepskwalificaties, met inbegrip van mogelijke besluiten van bevoegde autoriteiten

Bron: ERK, op basis van de herziene richtlijn beroepskwalificaties.

10 Elk jaar moeten de lidstaten besluiten over de erkenning van beroepskwalificaties melden in de databank met gereguleerde beroepen (DGB), een door de Commissie beheerd instrument om burgers te informeren over zaken in verband met de erkenning van beroepskwalificaties. De Commissie is van plan om in 2024 te beginnen met de migratie van de informatie in de DGB naar het Informatiesysteem interne markt (IMI).

11 In de praktijk vormt de erkenning van beroepskwalificaties slechts één procedurele stap voor burgers die in het buitenland een gereguleerd beroep willen uitoefenen. Voor bepaalde beroepen kan ook een vergunning voor de uitoefening ervan (bijv. voor beroepen in de gezondheidszorg) of een vestigingsvergunning (bijv. voor traditionele ambachten) vereist zijn. Deze aspecten vallen niet onder de richtlijn beroepskwalificaties. Lidstaten kunnen echter voor bepaalde beroepen een “all-in”-procedure aanbieden die zowel de erkenning van beroepskwalificaties als een vestigingsvergunning of een vergunning voor de uitoefening van een beroep omvat.

12 In mei 2010 heeft Mario Monti op verzoek van de voorzitter van de Commissie een [verslag](#) opgesteld over een nieuwe strategie voor de interne markt. In het verslag werd geconcludeerd dat de wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties tussen de lidstaten verder moet worden verduidelijkt en dat er op het niveau van de lidstaten nog steeds weerstand is tegen de erkenning van buitenlandse kwalificaties. Mario Monti deed twee belangrijke aanbevelingen voor de erkenning van beroepskwalificaties: uitbreiding van het automatische stelsel en versterking van de transparantie.

13 In november 2013 hebben het Europees Parlement en de Raad de richtlijn beroepskwalificaties herzien (via [Richtlijn 2013/55/EU](#)). De lidstaten moesten deze richtlijn uiterlijk in januari 2016 in hun wetgeving omzetten. De herziene richtlijn beroepskwalificaties bevat de volgende elementen:

- gedeeltelijke toegang tot een beroepsactiviteit, die voortvloeit uit uitspraken van het Europees Hof van Justitie (HvJ)². Hierdoor kunnen burgers die niet gekwalificeerd zijn voor alle onderdelen van een gereguleerd beroep in de ontvangende lidstaat, dit beroep gedeeltelijk uitoefenen;
- gemeenschappelijke opleidingsbeginselen (opleidingskaders of proeven). Deze beginselen vormen een aanvullend automatisch stelsel voor de erkenning van beroepskwalificaties naast dat voor de zeven sectorale beroepen. Momenteel geldt dit aanvullende stelsel alleen voor skileraren (zie [figuur 2](#));
- verplicht gebruik van het IMI voor kennisgevingen van automatisch erkende diploma's (bijlage V bij de richtlijn beroepskwalificaties) en samenwerkingsprocedures, d.w.z. de Europese beroepskaart en het waarschuwingsmechanisme;
- een grotere rol voor de centrale contactpunten in de lidstaten voor de erkenning van beroepskwalificaties, met de eis dat ze minimale elektronisch beschikbare informatie op hun websites aanbieden;
- de Europese beroepskaart (een volledig elektronisch middel voor de erkenning van kwalificaties), verwerkt via het IMI en beschikbaar voor vijf beroepen (zie [figuur 4](#)).

² Arrest van 19 januari 2006 in [zaak C-330/03](#) — waterbouwkundig ingenieur, aangevuld met arrest van 27 juni 2013 in [zaak C-575/11](#) — fysiotherapeut.

Figuur 4 — Vijf beroepen die in aanmerking komen voor de Europese beroepskaart

Bron: ERK, op basis van de richtlijn beroepskwalificaties.

14 In april 2024 presenteerde de voorzitter van het Jacques Delorsinstituut, Enrico Letta, het verslag waar de Europese Raad om had gevraagd: [Much more than a market](#). Het verslag is bedoeld om concrete voorstellen te doen voor de toekomst van de interne markt. In het verslag wordt opgeroepen tot uitbreiding van het automatische stelsel voor de erkenning van beroepskwalificaties en het opnieuw beoordelen van de noodzaak en het toepassingsgebied van de beroepsregels. In het kader van de interne markt ter versterking van de gezondheidszorg en de toegang tot geneesmiddelen wordt de EU verzocht de wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties voor farmaceutische beroepen actief te bevorderen.

Rollen en verantwoordelijkheden

15 Het directoraat-generaal Interne markt, Industrie, Ondernemerschap en Midden- en Kleinbedrijf (DG GROW) is verantwoordelijk voor de meeste internemarktkwesties, waaronder de erkenning van beroepskwalificaties. Het komt met voorstellen over de erkenning van beroepskwalificaties en zorgt voor de tijdige omzetting van richtlijnen in de wetgeving van de lidstaten en voor de uitvoering ervan. Indien een lidstaat hier niet in slaagt, kan de Commissie passende handhavingsmaatregelen nemen.

16 DG GROW heeft nog andere verantwoordelijkheden:

- het coördineren van het beleidsterrein en het voorzitten van de Groep coördinatoren, bestaande uit één nationale coördinator per lidstaat met deskundigheid op het gebied van de erkenning van beroepskwalificaties. Elk van deze coördinatoren is verantwoordelijk voor het bevorderen van een uniforme toepassing van de richtlijn beroepskwalificaties en het verzamelen van alle relevante informatie;
- het stelsel monitoren, bijvoorbeeld op basis van informatie van de lidstaten in de DGB en tweejaarlijkse verslagen van de lidstaten met belangrijke statistische en evenredigheidsgegevens, waaronder de redenen waarom zij bepaalde beroepen reglementeren;
- het vaststellen van gedelegeerde handelingen (bijv. voor de actualisering van bijlage V bij de richtlijn beroepskwalificaties met een lijst van opleidingstitels voor het automatische stelsel) en uitvoeringshandelingen ter verduidelijking van bepaalde aspecten van de richtlijn beroepskwalificaties, zoals de procedure voor de afgifte van Europese beroepskaarten;
- om de vijf jaar verslag uitbrengen over de uitvoering van de richtlijn beroepskwalificaties;
- het aanbieden en onderhouden van IT-instrumenten (de DGB, die binnenkort wordt gemigreerd naar het IMI, en Your Europe) om informatie over de erkenning van beroepskwalificaties aan burgers beschikbaar te stellen. DG GROW is voor de inhoud ervan afhankelijk van de input van de lidstaten.

17 Naast het verwerken van de aanvragen voor erkenning van beroepskwalificaties hebben lidstaten de volgende verantwoordelijkheden:

- het benoemen van een nationale coördinator, die deel uitmaakt van de Groep coördinatoren;
- het indienen van tweejaarlijkse verslagen bij de Commissie (zie paragraaf 16, tweede streepje);
- het verstrekken van de lijst van gereguleerde beroepen aan de Commissie en het aanvullen van de DGB;
- het samenwerken met andere lidstaten en de Commissie via het IMI;
- het ondersteunen en informeren van burgers gedurende hun erkenningsprocedure.

Reikwijdte en aanpak van de controle

18 Wij hebben onderzocht hoe doeltreffend de Commissie het recht van EU-burgers met gereguleerde beroepen heeft gewaarborgd om zich voor beroepsdoeleinden vrij tussen de lidstaten te verplaatsen. Wij hebben met name onderzocht:

- of de Commissie succesvol was in het aanmoedigen van de lidstaten om het aantal gereguleerde beroepen te verminderen en of de stelsels voor de erkenning van beroepskwalificaties op grote schaal door de burgers werden gebruikt;
- of de lidstaten het stelsel voor de erkenning van beroepskwalificaties op een doeltreffende manier en ten gunste van de burgers toepasten;
- of er daadwerkelijk gebruik werd gemaakt van de nieuwe elementen ter vergemakkelijking van de erkenning die in de herziene richtlijn zijn opgenomen;
- of de Commissie de door de lidstaten verstrekte statistieken en gegevens doeltreffend coördineerde en monitorde, of zij de problemen met de omzetting van de richtlijn beroepskwalificaties in de wetgeving van de lidstaten doeltreffend aanpakte, en
- of de Commissie en de lidstaten gemakkelijk toegankelijke, volledige en consistente informatie over de erkenning van de beroepskwalificaties aan de burgers verstrekten.

19 Onze controle had betrekking op de periode vanaf 2013, toen de richtlijn beroepskwalificaties werd herzien, tot de meest recente ontwikkelingen in het kader van het Europees Jaar van de Vaardigheden 2023. Onze belangrijkste gecontroleerde was de Commissie, in het bijzonder DG GROW. Ook voerden we vraaggesprekken met vertegenwoordigers van DG EMPL en Eurostat, het directoraat-generaal van de Commissie voor Europese officiële statistieken.

20 We richtten ons op vier beroepen: verantwoordelijk algemeen verpleegkundige, docent middelbaar onderwijs, timmerman/meubelmaker en civiel ingenieur. Deze beroepen zijn in [verslagen van de Europese Arbeidsautoriteit](#) geïdentificeerd als beroepen met (de meest) wijdverspreide tekorten aan arbeidskrachten in de EU. Bovendien behoren ze tot de 25 meest mobiele beroepen (zie [figuur 1](#)) en omvatten ze alle stelsels voor de erkenning van beroepskwalificaties (zie [figuur 3](#)), met inbegrip van specifieke maatregelen zoals de Europese beroepskaart en gedeeltelijke toegang (zie paragraaf [13](#)). We hebben ook gekeken naar de laatste ontwikkelingen op dit gebied, zoals de integratie van de DGB in het IMI.

21 In het kader van deze controle bezochten we vier lidstaten (Oostenrijk, België, Tsjechië en Luxemburg) waar we hebben gesproken met vertegenwoordigers van 21 nationale en/of regionale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de vier in de steekproef opgenomen beroepen (zie [bijlage I](#)), alsook met de nationale coördinatoren die verantwoordelijk zijn voor de richtlijn beroepskwalificaties. De selectie van lidstaten was voornamelijk gebaseerd op het aantal besluiten over de erkenning van beroepskwalificaties en het aantal verklaringen (van het voornemen om tijdelijk diensten aan te bieden), maar ook op geografisch evenwicht. In de vier door ons bezochte lidstaten voerden we lijncontroles uit op de websites om de betrouwbaarheid, toegankelijkheid en volledigheid van de informatie voor burgers over de erkenning van beroepskwalificaties te controleren.

22 Verder hielden we een enquête onder 3 100 autoriteiten van de lidstaten die door de Commissie zijn geregistreerd als bevoegde autoriteiten in de IMI-module voor beroepskwalificaties in alle 27 lidstaten. Bijna 850 autoriteiten (27 %) antwoordden op onze enquête. Het responspercentage per lidstaat wordt vermeld in [bijlage II](#). De resultaten van onze enquête zijn openbaar gemaakt als open data en zijn online beschikbaar en anoniem gepubliceerd.

23 Daarnaast voerden we vraaggesprekken met vertegenwoordigers van de Europese Arbeidsautoriteit (ELA) en het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop), het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC), het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) en de Europese Ombudsman ([bijlage III](#)).

24 Wij hebben niet gekeken naar:

- procedures voor de erkenning van beroepskwalificaties voor burgers die kwalificaties buiten de EU hebben behaald;
- het stelsel voor de erkenning van academische kwalificaties.

25 Dit speciaal verslag is bedoeld om na te gaan of de richtlijn beroepskwalificaties doeltreffend is toegepast ten gunste van de burgers en om bij te dragen aan de analyse van dit beleidsterrein, vooral in de context van het [Europees Jaar van de Vaardigheden 2023](#).

Opmerkingen

Het aantal gereguleerde beroepen in de EU blijft hoog, terwijl de EU-stelsels voor de erkenning van beroepskwalificaties slechts mondjesmaat worden gebruikt

26 Lidstaten kunnen regels vaststellen voor toegang tot bepaalde beroepen. Hoewel het bestaan van regelgeving burgers er niet van weerhoudt om in een andere lidstaat te gaan werken, kan de noodzaak om een beroepskwalificatie te laten erkennen een belemmering vormen als burgers hun beroepsactiviteiten in een andere lidstaat willen uitvoeren. Als ze die erkenning niet krijgen, kunnen ze verplicht worden om ander werk te zoeken dat niet aansluit op hun kwalificaties, en verdienen ze mogelijk minder.

27 Tussen 2012 en 2014 stelde de Europese Raad vast dat de reglementering van beroepen een belemmering vormt voor de interne markt en [verzocht](#) hij de lidstaten om het aantal gereguleerde beroepen te verminderen en onnodige of disproportionele barrières voor de toegang tot gereguleerde beroepen te slechten. In 2012 [drong het Europees Parlement er bij de Commissie op aan](#) om vast te stellen op welke terreinen lidstaten de toegang tot gereguleerde beroepen op disproportionele wijze blokkeren.

De acties van de Commissie om lidstaten aan te moedigen het aantal gereguleerde beroepen te verminderen hebben weinig effect gehad

28 Wij waren ons ervan bewust dat de mate van reglementering in de lidstaten per beroep kan verschillen. Toch hadden wij verwacht dat de acties van de Commissie de lidstaten zouden aansporen om het aantal gereguleerde beroepen te verminderen en dat burgers gebruik zouden maken van de stelsels voor de erkenning van beroepskwalificaties om hun beroepskwalificaties te laten erkennen.

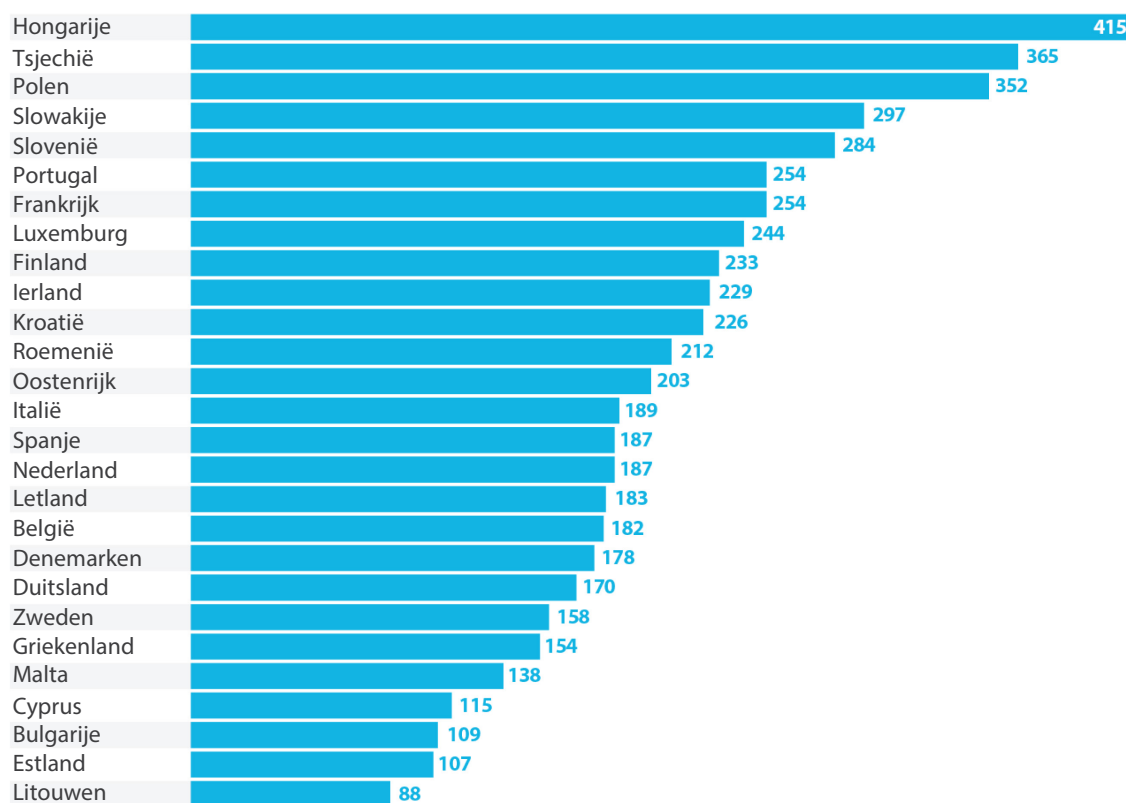
29 De Commissie voerde vanaf 2014 een “wederzijdse beoordeling” uit om de lidstaten aan te moedigen de redenen om beroepen te reglementeren goed te beoordelen. Het doel was dat de lidstaten hun reglementering van beroepen zouden beoordelen en dat dit tot een vermindering van het aantal gereguleerde beroepen zou leiden. De lidstaten moesten uiterlijk in 2016 nationale actieplannen bij de Commissie indienen.

30 Op basis van deze exercitie en als onderdeel van het proces van het Europees Semester heeft de Commissie in 2017, 2018 en 2019 zes landspecifieke aanbevelingen gedaan met betrekking tot gereguleerde beroepen voor twee lidstaten: Oostenrijk en Luxemburg.

31 Ondanks deze inspanningen stelden wij echter vast dat de situatie verslechterde. Uit de gecombineerde gegevens over beroepen die in de lidstaten gereguleerd zijn, blijkt dat het totale aantal gereguleerde beroepen is gestegen van ongeveer 5 400 in 2016 tot ongeveer 5 700 in 2023 (gemiddelde per lidstaat: 212 gereguleerde beroepen).

32 Bovendien bleef het aantal gereguleerde beroepen op de EU-arbeidsmarkt volgens deze gegevens in 2023 aanzienlijk variëren tussen de lidstaten. Zo heeft Hongarije bijna vijf keer zoveel gereguleerde beroepen als Litouwen (415 ten opzichte van 88, zie [figuur 5](#)).

Figuur 5 — Aantal gereguleerde beroepen per lidstaat, 2023

Bron: ERK, op basis van de databank met gereguleerde beroepen.

33 Ondanks de acties van de Commissie voor het opstellen van restrictiviteitsindicatoren (op het gebied van regelgeving) heeft de Commissie het resultaat van deze exercitie niet beoordeeld in termen van het aantal niet langer gereguleerde beroepen. Het enige bewijs dat we konden verzamelen was een vergelijking tussen het totale aantal gereguleerde beroepen op basis van i) een door de Europese Commissie gefinancierde [studie uit 2016](#), ii) een [studie van het Parlement uit 2019](#) en iii) het totale aantal gereguleerde beroepen dat in december 2023 in de DGB was opgenomen.

34 In 2018 werd de [richtlijn evenredigheidsbeoordeling](#) vastgesteld als aanvulling op de richtlijn beroepskwalificaties. Deze verplicht de lidstaten om effectbeoordelingen in te voeren die gebaseerd zijn op evenredigheidscriteria wanneer ze nieuwe gereguleerde beroepen voorstellen of de vereisten voor de uitoefening van bestaande gereguleerde beroepen wijzigen. Alle vier de bezochte lidstaten hadden evenredigheidsbeoordelingen uitgevoerd. De beoordelingen werden echter niet getoetst door een externe instantie, behalve in Luxemburg (zie [kader 1](#)).

Kader 1

Goede praktijk in Luxemburg: de Raad van State speelt een rol bij de evenredigheidsbeoordeling van de wetgeving

De Raad van State is een constitutionele instelling die geen deel uitmaakt van de Luxemburgse regering. Hij brengt verslag of advies uit over alle wetsvoorstellen en ontwerpverordeningen van de regering en het parlement. Sinds de invoering in Luxemburg van een verplichte evenredigheidsbeoordeling voor wetgeving heeft de Raad van State gevraagd om een evenredigheidsbeoordeling te voegen bij de wetsvoorstellen die ter beoordeling worden ingediend.

In 2022 en 2023 hield de Raad van State twee nieuwe Luxemburgse verordeningen betreffende de toegang tot beroepen in de gezondheidszorg tegen vanwege ontoereikende evenredigheidsbeoordelingen.

35 Een dergelijke onafhankelijke toetsing door een derde partij is geen vereiste in het kader van de richtlijn evenredigheidsbeoordeling of de richtlijn beroepskwalificaties. Wij achten een dergelijke onafhankelijke toetsing echter wel nuttig om buitensporige reglementering in lidstaten te voorkomen.

Het EU-stelsel voor de erkenning van beroepskwalificaties wordt naar schatting in ongeveer 6 % van de gevallen van EU-arbeidsmobiliteit gebruikt

36 Uit onze uitwisselingen met Eurostat, Cedefop en DG GROW bleek dat er geen specifieke statistieken worden opgesteld over het gebruik van de stelsels voor de erkenning van beroepskwalificaties in verhouding tot het totale aantal burgers dat betrokken is bij mobiliteit in de EU. We verkregen gegevens over i) immigratie per leeftijdsgroep en burgerschap, d.w.z. EU-burgers in de leeftijd van 20-64 jaar die naar een andere lidstaat verhuisden, en ii) het totale aantal besluiten over de erkenning van beroepskwalificaties dat door de bevoegde autoriteiten is geregistreerd, zoals vereist voor de DGB. Aan de hand van deze gegevens hebben we voor de periode 2017-2019 berekend dat besluiten over de erkenning van beroepskwalificaties betrekking hadden op ongeveer 6 % van de EU-burgers in de leeftijd van 20-64 jaar die naar een andere lidstaat verhuisden (d.w.z. ongeveer 141 000 gemelde besluiten op in totaal 2 256 000 verhuisde EU-burgers). Onze schatting is gebaseerd op beschikbare gegevens en de intrinsieke beperkingen daarvan, bijvoorbeeld mensen in de beroepsgeschikte leeftijd, waaronder mogelijk ook studenten, vervroegd uitgetreden werknemers of personen die niet actief zijn op de arbeidsmarkt.

37 Momenteel zijn er geen gegevens van de Commissie op basis waarvan kan worden beoordeeld hoeveel EU-burgers met een beroepskwalificatie naar een ontvangende lidstaat zijn verhuisd, maar daar hun beroep niet uitoefenen omdat hun kwalificatie niet werd erkend. Er is ook geen informatie (bijvoorbeeld uit een enquête) beschikbaar waaruit blijkt hoeveel burgers hebben besloten om niet te verhuizen omdat het moeilijk is om hun kwalificaties te laten erkennen. Deze ontbrekende gegevens vormen een aanzienlijke belemmering voor de uitgebreide beoordeling hoe doeltreffend de EU het recht van burgers met gereguleerde beroepen waarborgt om zich om beroepsredenen vrij tussen de lidstaten te verplaatsen of in een andere lidstaat hun bedrijf te vestigen.

Nog steeds tekortkomingen in de toepassing van de richtlijn betreffende beroepskwalificaties

Gebrek aan elektronische procedures

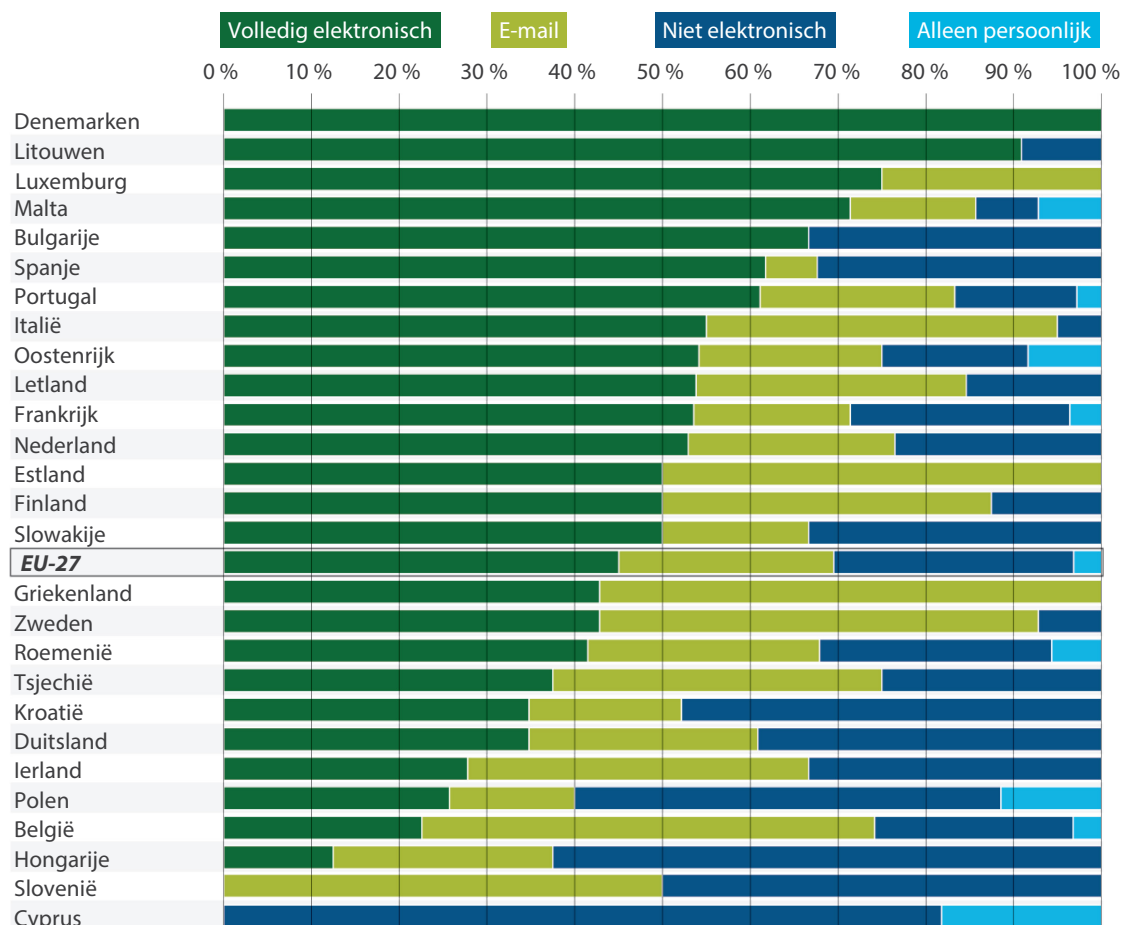
38 Volgens de richtlijn moeten de lidstaten ervoor zorgen dat burgers die hun beroep in het buitenland willen laten erkennen, toegang hebben tot een onlineprocedure. De [verordening inzake één digitale toegangspoort](#) versterkt en verduidelijkt de verplichting voor lidstaten om over elektronische procedures voor de erkenning van beroepskwalificaties te beschikken. De uiterste datum voor lidstaten om de verordening inzake één digitale toegangspoort uit te voeren was 31 december 2023. Ten tijde van onze controlewerkzaamheden ter plaatse tussen juni 2023 en oktober 2023 hadden de meeste door ons bezochte lidstaten deze vereiste nog niet ingevoerd. De lidstaten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de verordening inzake één digitale toegangspoort.

39 Het [handboek voor de uitvoering van de dienstenrichtlijn](#)³ bevat een definitie van de elektronische procedure: deze moet het mogelijk maken om alle stappen op een gestructureerde manier via één dienstverleningskanaal te doorlopen. Een procedure waarbij burgers een fysiek document moeten overleggen (waarbij een gebruiker een formulier moet downloaden, dat vervolgens moet afdrukken, handmatig invullen, scannen, uploaden en bij een e-mail moet voegen voor indiening bij de relevante autoriteiten) voldoet niet aan die norm en voldoet daarom evenmin aan de vereiste dat deze volledig elektronisch moet zijn.

40 Door middel van onze enquête onderzochten we de verschillende manieren waarop burgers aanvragen voor de erkenning van beroepskwalificaties konden indienen (zie [figuur 6](#)). Uit de antwoorden die we ontvingen bleek dat een grote meerderheid van de bevoegde autoriteiten in de meeste lidstaten nog bezig is met het ontwikkelen van volledig elektronische procedures. Alleen de Deense en Estse bevoegde autoriteiten gaven aan dat ze voor alle gereguleerde beroepen volledig online beschikbare procedures of het gebruik van e-mail toestonden, zonder om aanvullende fysieke documenten te vragen. Het responspercentage was echter relatief laag (respectievelijk 13 % en 33 %, zie [bijlage I](#)). In Cyprus daarentegen (waar 36 % van de bevoegde autoriteiten op de enquête had gereageerd) vragen de autoriteiten altijd om fysieke documenten en eisen zij soms zelfs dat burgers aanwezig zijn voor de erkenning van hun beroepskwalificaties.

³ Richtlijn 2006/123/EG.

Figuur 6 — Antwoorden van respondenten met betrekking tot het percentage elektronische procedures in de lidstaten, september 2023

Opmerking: Donkergroen betekent naleving van de richtlijn beroepswaardigheidsprocedures en de verordening inzake één digitale toegangspoort. Lichtgroen betekent alleen naleving van de richtlijn beroepswaardigheidsprocedures. Donkerblauw en lichtblauw betekenen niet-naleving van de richtlijn beroepswaardigheidsprocedures en de verordening inzake één digitale toegangspoort.

Bron: ERK, op basis van vragen 7 en 7.1 van de enquête.

41 De praktijken verschilden aanzienlijk tussen de bezochte lidstaten. *Kader 2* laat voorbeelden zien, waaronder de door ons geconstateerde niet-naleving van de richtlijn door Tsjechië en Luxemburg.

Kader 2

Beschikbaarheid van elektronische procedures voor de erkenning van beroepskwalificaties voor bepaalde beroepen: timmerman, civiel ingenieur en docent middelbaar onderwijs

Lidstaat	Conform?	Beschrijving
Oostenrijk	Ja	Er zijn speciale onlineplatforms of standaard-e-mails worden geaccepteerd, zonder papieren documenten.
België	Ja	Er zijn speciale onlineplatforms of standaard-e-mails worden geaccepteerd, zonder papieren documenten.
Tsjechië	Nee	Data Box en gecertificeerde elektronische handtekeningen worden geaccepteerd, maar vereisen extra administratieve procedures (naar de ambassade gaan in het geval van niet-Tsjechische ingezetenen of papieren documenten invullen die vervolgens via e-handtekening worden ondertekend).
Luxemburg	Nee	Alle autoriteiten maakten gebruik van onlineplatforms of e-mail en één autoriteit verzocht om indiening van ontbrekende documenten per post. Voor tijdelijke mobiliteit vroeg één autoriteit om een elektronische handtekening, net als in Tsjechië.

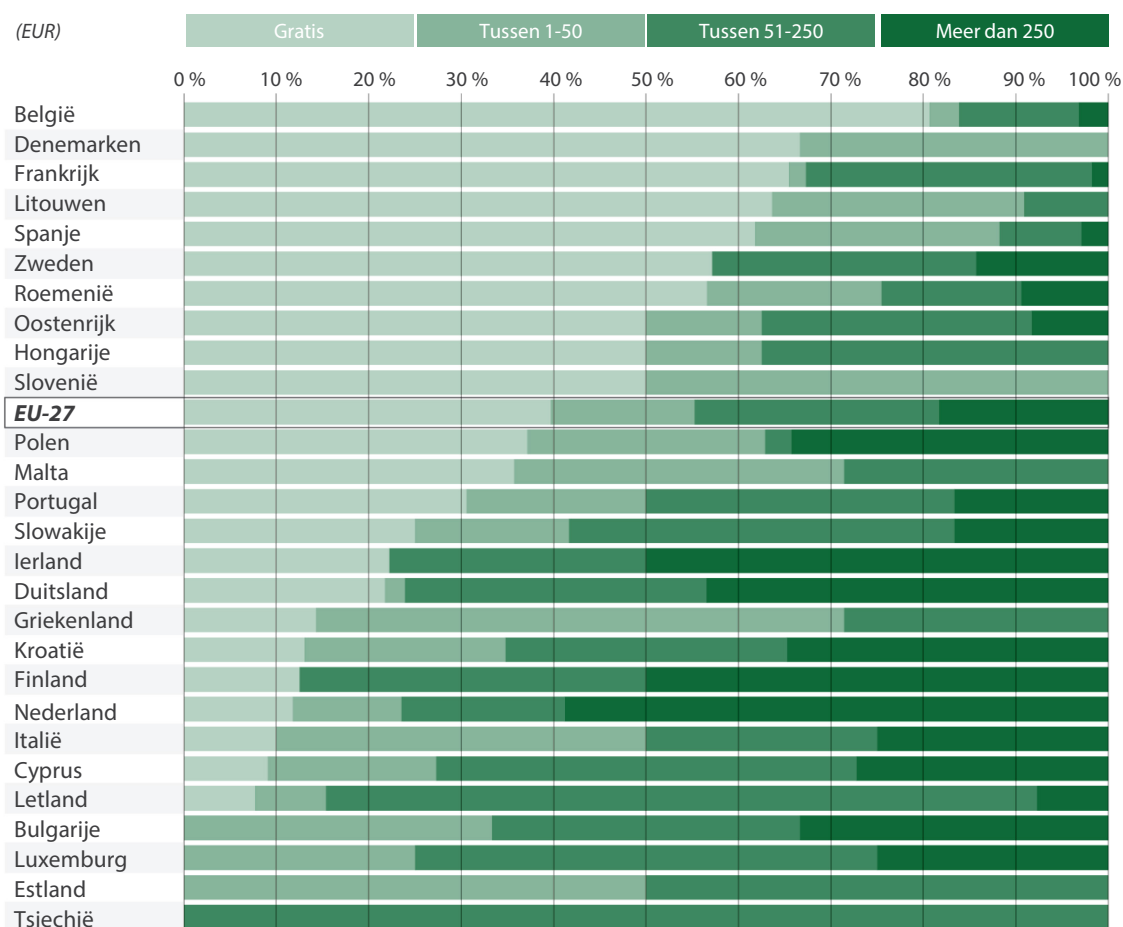
Opmerking: Verantwoordelijk algemeen verpleegkundigen waren niet in onze analyse opgenomen, aangezien zij altijd kunnen profiteren van de Europese beroepskaart, die volledig elektronisch is.

Vergoedingen voor de erkenning van beroepskwalificaties verschillen aanzienlijk tussen de lidstaten en zijn niet gerechtvaardigd

42 Uit studies van de [Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling](#) en de [beleidsondersteunende afdeling van het Europees Parlement](#) blijkt dat de vergoedingen die aan burgers in rekening worden gebracht voor de erkenning van beroepskwalificaties een van de obstakels vormen voor het vrije verkeer van geschoolde werknemers. Een [gedragscode](#) voor het afhandelen van procedures voor de erkenning van beroepskwalificaties, die door de Groep coördinatoren zijn goedgekeurd, specificeert dat vergoedingen voor de erkenning van beroepskwalificaties transparant aan burgers moeten worden meegedeeld en niet hoger mogen zijn dan de kosten die de bevoegde autoriteit maakt.

43 Onze enquête stelde ons in staat om een benchmark te verkrijgen van de vergoedingen die aan burgers in rekening werden gebracht voor de procedure voor de erkenning van beroepskwalificaties (zie [figuur 7](#)).

Figuur 7 — Gemiddelde in rekening gebrachte vergoeding per aanvraag

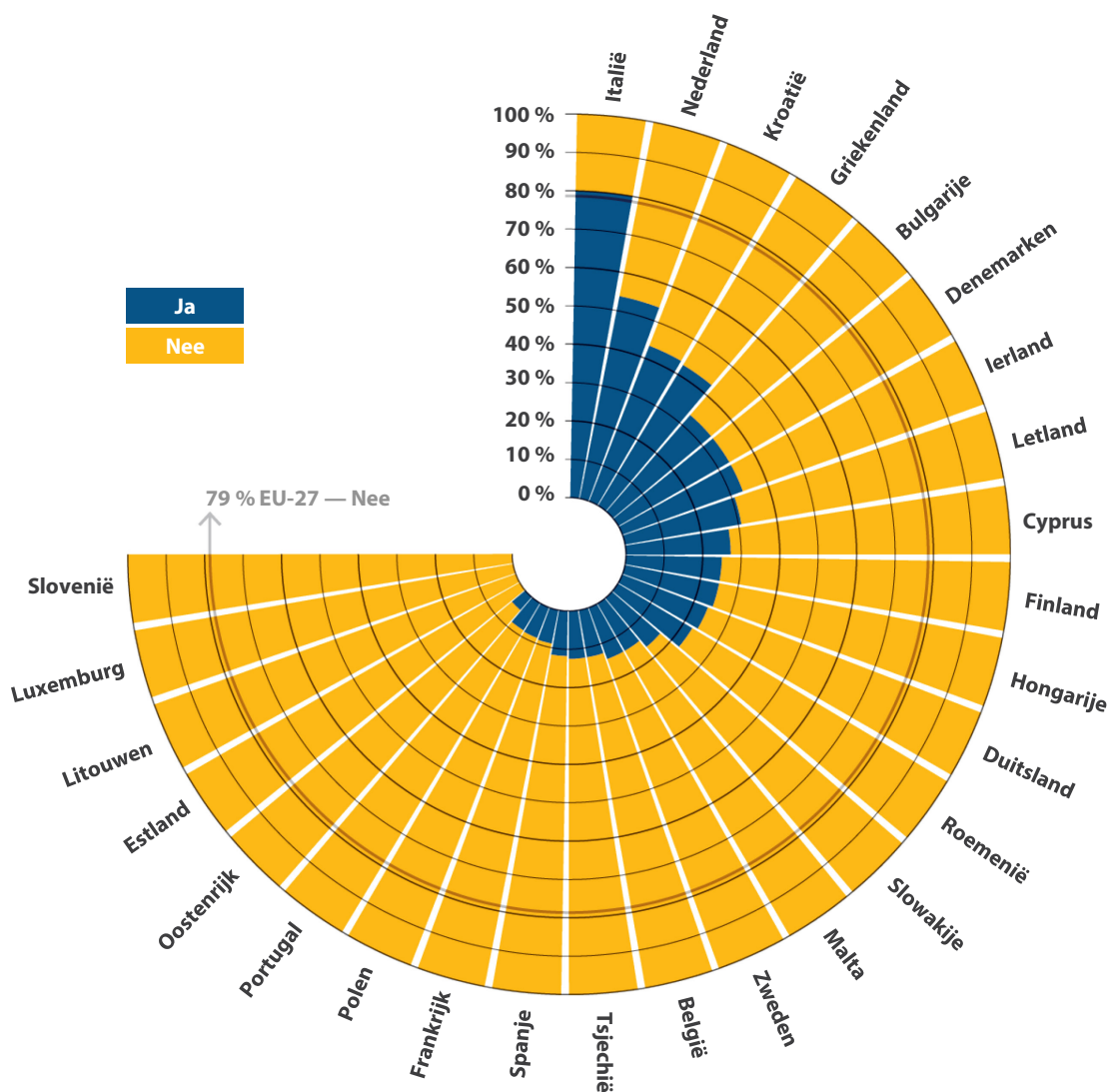

Bron: ERK, op basis van vraag 5 van de enquête.

44 Uit de antwoorden bleek dat de vergoedingen aanzienlijk verschilden tussen de lidstaten en tussen de bevoegde autoriteiten (van 0 EUR voor bepaalde beroepen tot 17 500 EUR voor piloten in één lidstaat). In België zijn de meeste procedures voor de erkenning van beroepskwalificaties gratis (81 % van de gevallen). Wij bevestigden dit tijdens ons bezoek aan België, waar zeven van de acht bevoegde autoriteiten waarmee wij spraken geen vergoedingen in rekening brachten voor aanvragen voor de erkenning van beroepskwalificaties.

45 Tot slot kon een groot deel van de bevoegde autoriteiten die aan onze enquête deelnamen (bijna 80 %) niet uitleggen wat de basis was voor de vergoedingen die aan aanvragers in rekening werden gebracht (zie [figuur 8](#)). Van de autoriteiten die aangaven op de hoogte te zijn van de geraamde administratieve kosten, antwoordde 12 % dat de in rekening gebrachte vergoeding hoger was dan de gemaakte kosten.

Figuur 8 — Bevoegde autoriteiten die aangeven op de hoogte te zijn van hun werkelijke administratieve kosten voor aanvragen voor de erkenning van beroepskwalificaties

Bron: ERK, op basis van vraag 6 van de enquête.

46 Alle autoriteiten waarmee we in de vier bezochte lidstaten spraken, verstrekten ons informatie over de vergoedingen die voor aanvragen in rekening werden gebracht, maar het bleef onduidelijk op welke basis de vergoedingen waren berekend. Geen van de autoriteiten was in staat om de werkelijke administratieve kosten te bepalen voor het uitvoeren van een procedure voor de erkenning van beroepskwalificaties.

Soms worden er meer documenten gevraagd dan toegestaan

47 In de richtlijn beroepskwalificaties wordt een overzicht gegeven van de documenten die bevoegde autoriteiten van burgers mogen vragen als onderdeel van procedures voor de erkenning van beroepskwalificaties, zowel voor permanente vestiging als voor tijdelijke mobiliteit indien er controles van toepassing zijn.

Buitensporige verzoeken om documenten vormen een extra administratieve last voor aanvragers. Tijdens onze controle in de vier bezochte lidstaten keken we naar wat er op elk van hun websites werd gevraagd tijdens de aanvraagprocedure, en in hoeverre dit in overeenstemming was met de richtlijn.

48 In drie van de vier lidstaten (Oostenrijk, Tsjechië en Luxemburg) troffen we gevallen van niet-naleving van de gedragscode aan wat betreft de documenten die door autoriteiten kunnen worden opgevraagd. Het geval van België kan worden beschouwd als zijnde niet in overeenstemming met de richtlijn (zie [figuur 9](#)).

Figuur 9 — Voorbeelden van documentvereisten die verder gaan dan de vereisten in de richtlijn en/of de gedragscode

Bron: ERK, op basis van bezoeken ter plaatse en de controles van de websites van de lidstaten.

Compenserende maatregelen blijven disproportioneel

49 Compenserende maatregelen kunnen bestaan uit een aanpassingsstage of een proef (zie paragraaf 07). Als algemeen beginsel geldt dat burgers het soort compenserende maatregel moeten kunnen kiezen. De richtlijn staat echter afwijkingen toe, bijvoorbeeld de vereiste om kennis van het nationale recht te hebben, die een essentieel en constant element van de uitoefening van het beroep moet zijn en die nodig is om advies te verstrekken of bijstand te verlenen (bijv. advocaten).

50 Uit onze analyse van de DGB voor de periode 2017-2021 bleek dat ongeveer 35 000 besluiten over de erkenning van beroepskwalificaties die door de autoriteiten van de lidstaten werden uitgevaardigd, compenserende maatregelen bevatten. Dit vertegenwoordigt 17 % van alle besluiten.

51 Evenzo gaven ongeveer 250 bevoegde autoriteiten (30 %) in antwoord op onze enquête aan dat zij aanvragers hadden verzocht compenserende maatregelen te ondergaan. Meer dan 50 % hiervan (130 autoriteiten) gaf aan dat zij aanvragers niet de keuze hadden gegeven aan welk soort compenserende maatregelen zij onderworpen zouden worden. Van de autoriteiten die compenserende maatregelen oplegden, beweerde meer dan 70 % dat kennis van het recht van de lidstaat vereist was om het beroep uit te oefenen. Uit de antwoorden op de enquête blijkt ook dat dit vereiste in ruime zin werd toegepast (bijv. op massagetherapeuten, beveiligers of duikers).

52 We analyseerden ook of compenserende maatregelen in de door ons bezochte lidstaten correct werden toegepast voor de beroepen die we onderzochten. We stelden vast dat er in de vier door ons bezochte lidstaten verschillende praktijken werden gehanteerd (zie [kader 3](#)).

Kader 3

Voorbeelden van het opleggen van compenserende maatregelen

Beroep van timmerman/meubelmaker in Tsjechië en België

Tsjechië en België (Wallonië en Brussels Hoofdstedelijk Gewest) vereisen geen compenserende maatregelen voor timmerlieden/meubelmakers. Deze aanpak helpt aanvragers omdat de erkenning van beroepskwalificaties hierdoor vlotter verloopt. De autoriteiten waarmee we hebben gesproken pasten de regels van de richtlijn beroepskwalificaties toe op een manier die het gunstigst was voor aanvragers.

Beroep van civiel ingenieur in Oostenrijk en Tsjechië

Oostenrijk en Tsjechië hebben systematisch compenserende maatregelen opgelegd aan burgers met buitenlandse kwalificaties die het beroep van civiel ingenieur op hun grondgebied willen uitoefenen.

Dit is in strijd met de bepaling in de richtlijn beroepskwalificaties dat besluiten over compenserende maatregelen per geval moeten worden genomen en dat compenserende maatregelen *uitsluitend* mogen worden toegepast als er *wezenlijke verschillen* in opleiding zijn tussen de lidstaat van oorsprong en de ontvangende lidstaat (zie paragraaf [07](#)).

Verschillende toepassing van controles vooraf voor tijdelijke mobiliteit in de lidstaten

53 Controles vooraf zijn toegestaan voor (sectorale) beroepen met “implicaties voor de volksgezondheid of de openbare veiligheid”, die niet onder het automatische stelsel voor de erkenning van beroepskwalificaties vallen en waarbij het risico dat voortvloeit uit ontoereikende beroepskwalificaties zo hoog zou zijn dat een controle vooraf noodzakelijk is (evenredigheidsbeginsel). In de richtlijn wordt niet duidelijk gedefinieerd welke beroepen hieronder vallen.

54 Wij beoordeelden of de bevoegde autoriteiten verplichte controles vooraf van beroepskwalificaties oplegden in gevallen van tijdelijke mobiliteit (zie paragraaf [08](#)). Volgens de Commissie vormden controles vooraf een belangrijke belemmering op de interne markt (zie [kader 4](#)).

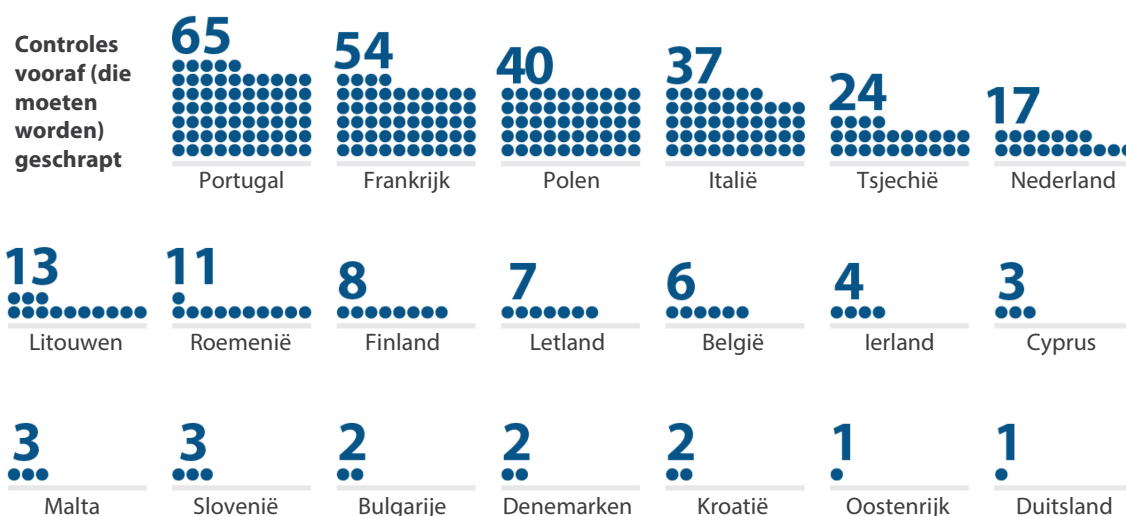
Kader 4

Door de Commissie vastgestelde controles vooraf als belangrijke belemmering op de interne markt

In 2020 richtte de Commissie de [taskforce voor de handhaving van de eengemaakte markt](#) (Single Market Enforcement Task-Force — SMET) op om belemmeringen voor de interne markt weg te nemen. Controles vooraf werden aangemerkt als belangrijke belemmeringen voor arbeidsmobiliteit, omdat deze de procedure voor de erkenning van beroepskwalificaties kunnen verlengen als autoriteiten aanvullende documenten van burgers vragen. Daarom heeft de Commissie de lidstaten gevraagd om hun vereisten voor controles vooraf onder de loep te nemen.

55 Volgens het [SMET-verslag voor 2022-2023](#) hebben de lidstaten voor meer dan 800 beroepen controles vooraf uitgevoerd. In totaal hebben twintig lidstaten zich ertoe verbonden de controles vooraf te schrappen. Portugal, Frankrijk en Polen deden de grootste toezeggingen. In totaal hebben de lidstaten zich ertoe verbonden om tegen juli 2023 bijna driehonderd controles vooraf te schrappen (zie [figuur 10](#)). De top drie van beroepen waarvoor controles vooraf zouden worden geschrapt, waren verpleegkundigen, sportinstructeurs en beroepen in de bouw, met inbegrip van ingenieurs.

Figuur 10 — Aantal door de lidstaten geschrapte en te schrappen controles vooraf (op vrijwillige basis)

Bron: ERK, op basis van gegevens van de Commissie, februari 2024.

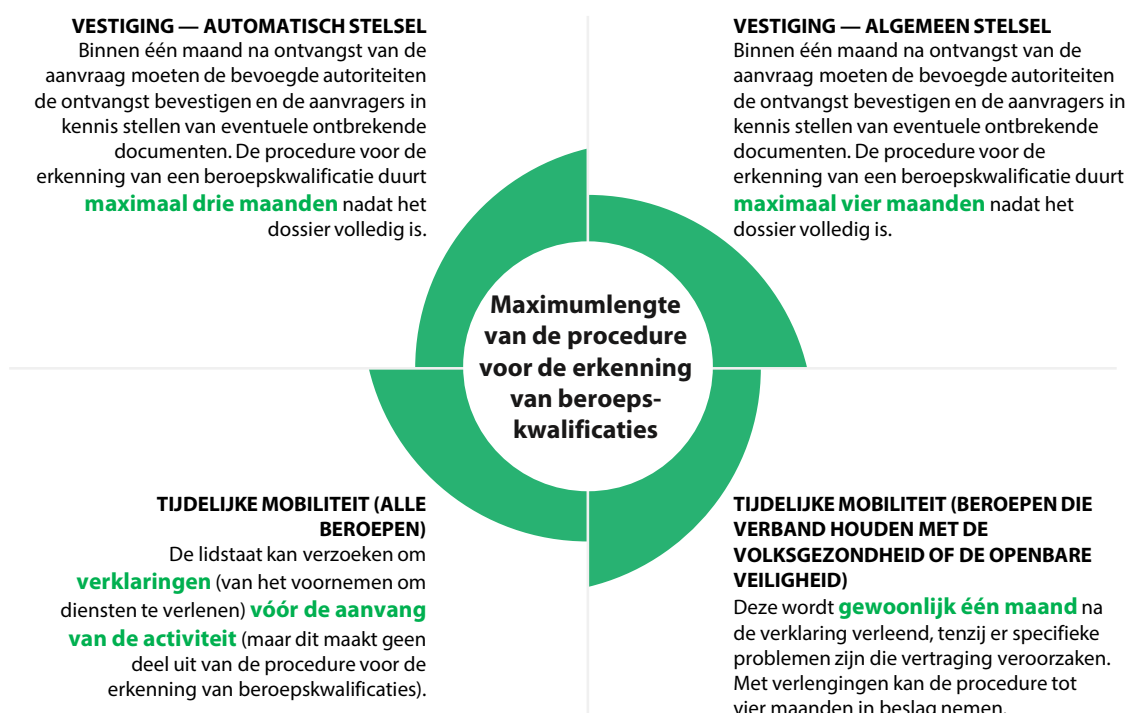
56 De termijn voor de actualisering van de DGB om de wijzigingen weer te geven was juli 2023. In februari 2024 waren echter bijna honderd beroepen (voornamelijk in Portugal, Tsjechië en Polen) nog niet geactualiseerd in de DGB.

57 In de door ons bezochte lidstaten voerden Oostenrijk, België en Luxemburg in de periode 2017-2021 geen controles vooraf uit voor tijdelijke mobiliteit voor de beroepen die wij voor onze controle hadden geselecteerd. De bevoegde autoriteiten voor civiel ingenieurs in Tsjechië controleerden deze kwalificaties echter wel systematisch in gevallen van tijdelijke mobiliteit. De autoriteiten beweerden dat de uitvoering van dit verband hield met de “volksgezondheid en openbare veiligheid”. Volgens de huidige richtlijn beroepskwalificaties is een dergelijke controle vooraf *alleen* mogelijk indien de controle bedoeld is om ernstige schade voor de gezondheid of de veiligheid van de afnemer van de dienstverrichting ingevolge een ontoereikende beroepskwalificatie van de dienstverrichter te voorkomen. Tegen deze achtergrond beschouwen wij deze systematische controles als niet-proportioneel.

Lidstaten houden de duur van de erkenningsprocedure niet bij

58 Regels over de maximale duur van de procedure voor de erkenning van beroepskwalificaties zijn vastgelegd in de richtlijn beroepskwalificaties. [Figuur 11](#) geeft een overzicht van de verschillende termijnen die in de richtlijn zijn vastgelegd.

Figuur 11 — Maximale duur van procedures voor de erkenning van beroepskwalificaties met betrekking tot vestiging en tijdelijke mobiliteit

Bron : ERK, op basis van de richtlijn beroepskwalificaties.

59 In onze enquête aan de bevoegde autoriteiten vroegen wij hen ook om een schatting te maken van de gemiddelde duur van de procedure voor de erkenning van beroepskwalificaties voor permanente vestiging, voor zowel het automatische als het algemene stelsel, vanaf het moment dat de autoriteiten over een volledig dossier beschikten.

60 Van de antwoorden op de enquête met betrekking tot het automatische stelsel, gaven de Spaanse autoriteiten in de helft van hun antwoorden en de Franse en Duitse autoriteiten in een klein aantal van hun antwoorden aan dat de duur van de procedure voor het uitvaardigen van het besluit over de erkenning van beroepskwalificaties vier maanden of meer bedroeg, vanaf het moment dat het dossier volledig was, hoewel in de richtlijn een maximale termijn van drie maanden is vastgesteld. Deze gevallen van niet-naleving vertegenwoordigen 3 % van alle antwoorden over het automatische stelsel (zie [figuur 12](#)).

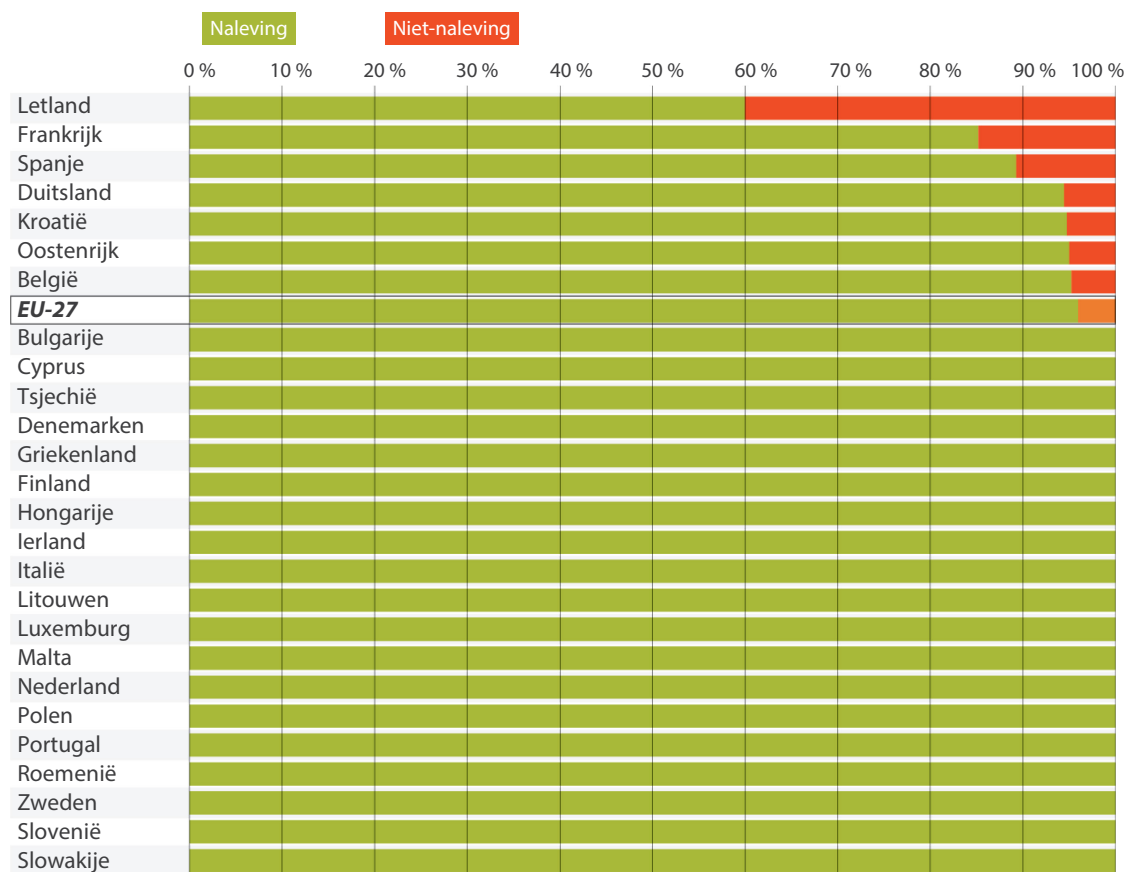
Figuur 12 — Automatisch stelsel — Geschat gemiddelde van conforme en niet-conforme procedures voor de erkenning van beroepskwalificaties (qua tijdsduur), zoals aangegeven door de lidstaten

Bron: ERK, op basis van de antwoorden op vragen 12.2 tot en met 12.4 van de enquête.

61 Evenzo vroegen we de bevoegde autoriteiten om een schatting te maken van de duur van de procedure voor de erkenning van beroepskwalificaties voor het algemene stelsel, vanaf het moment dat het dossier compleet was (zie [figuur 13](#)).

Figuur 13 — Algemeen stelsel — Geschat gemiddelde van conforme en niet-conforme procedures voor de erkenning van beroepskwalificaties (qua tijdsduur), zoals aangegeven door de lidstaten

Bron: ERK, op basis van vraag 12.1 van de enquête.

62 Van de antwoorden op de enquête over het algemene stelsel gaven de Letse autoriteiten in 40 % van hun antwoorden, de Franse en Spaanse autoriteiten in een aanzienlijk deel van hun antwoorden en de Duitse, Kroatische, Oostenrijkse en Belgische autoriteiten in een beperkt aantal van hun antwoorden aan dat de duur van de procedure voor het uitvaardigen van een besluit over de erkenning van beroepskwalificaties (vanaf het moment dat het dossier volledig was) de in de richtlijn vastgestelde termijn van vier maanden overschreed. Alle geregistreerde gevallen van niet-naleving vertegenwoordigen 4 % van alle antwoorden over het algemene stelsel. Met name:

- meerdere autoriteiten in Letland, Frankrijk, Duitsland en Kroatië hadden gemiddeld vijf tot zes maanden nodig om de procedure af te ronden;
- één autoriteit in België deed er gemiddeld negen maanden over, en
- drie autoriteiten in Spanje en één in Frankrijk deden er zes maanden tot een jaar over.

63 Tijdens onze controlebezoeken aan de vier geselecteerde lidstaten ondervroegen we 21 bevoegde autoriteiten die verantwoordelijk waren voor de vier in de steekproef opgenomen beroepen (zie [bijlage I](#)). Toen we hen vroegen bewijs ter staving van de duur van de procedure per beroep te overleggen, bevestigden 18 autoriteiten dat ze de duur niet bijhielden. We ontdekten dat twee Vlaamse bevoegde autoriteiten onlangs waren begonnen met het bijhouden van dergelijke gegevens, hoewel ze dit nog niet lang genoeg hadden gedaan om hun statistieken te kunnen beoordelen. Het Oostenrijkse Bondsministerie van Arbeid en Economie kon de informatie over de duur van de procedure voor civiel ingenieurs alleen handmatig achterhalen; deze statistieken werden echter alleen ten behoeve van onze controle gegenereerd.

64 Onze controle bracht ook een praktijk aan het licht die niet in overeenstemming is met de richtlijn, waardoor het risico toeneemt dat de procedure voor de erkenning van beroepskwalificaties onevenredig lang wordt (zie [kader 5](#)).

Kader 5

Tijdsduur van de procedure voor de erkenning van beroepskwalificaties in Luxemburg is niet conform voor tijdelijke mobiliteit in beroepen die verband houden met de gezondheid en veiligheid

In de regel kunnen ontvangende lidstaten burgers verplichten om te verklaren dat ze van plan zijn hun activiteit in dat land uit te oefenen voordat ze met die activiteit beginnen. Vervolgens kan de bevoegde autoriteit besluiten om de kwalificaties van de burger te controleren als de activiteit gevolgen heeft voor “de volksgezondheid of openbare veiligheid”, een procedure die bekend staat als controles vooraf. Deze procedure zou snel (over het algemeen binnen één maand) moeten verlopen. Uit onze controle van guichet.lu (het Luxemburgse centrale contactpunt) bleek echter dat de Luxemburgse autoriteiten omgekeerde regels toepassen. Zij eisen eerst dat burgers een “standaardbesluit” over de erkenning van beroepskwalificaties verkrijgen binnen dezelfde termijnen als voor vestiging, een proces dat tot vier maanden kan duren. Pas daarna mag de aanvrager de verklaring voor tijdelijke mobiliteit opsturen.

De elementen ter vergemakkelijking van de erkenning die in de herziene richtlijn zijn geïntroduceerd, worden niet op grote schaal gebruikt

Gemengde resultaten voor het gebruik van de Europese beroepskaart

65 De aanvraag en afgifte van de Europese beroepskaart verloopt via een volledig elektronisch systeem. De kaart werd in 2016 geïntroduceerd en is momenteel beschikbaar voor vijf beroepen (zie [figuur 4](#)). Het beroep van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige, een van de beroepen in onze steekproef, komt in aanmerking voor de Europese beroepskaart. Een van de voordelen is transparantie: de duur van de procedure om de kaart te verkrijgen en het aantal afgegeven kaarten worden automatisch bijgehouden in het IMI. De Commissie heeft op [sociale media](#) reclame gemaakt voor het gebruik van de Europese beroepskaart (zie [figuur 14](#)).

Figuur 14 — De Europese beroepskaart zoals de Commissie die op sociale media adverteerde

Bron: De Europese Unie, YouTube (https://www.youtube.com/watch?v=N3if_6ZHsMM). DG GROW. Klik op de afbeelding om de video af te spelen.

66 Voor de periode 2017-2021 hebben wij beoordeeld of de Europese beroepskaart werd gebruikt door EU-burgers die een van de vijf beroepen willen uitoefenen waarop de kaart van toepassing is. Wij hebben het aantal afgegeven kaarten vergeleken met het totale aantal besluiten dat door de bevoegde autoriteiten in de DGB is geregistreerd, zoals weergegeven in *figuur 20*.

67 We constateerden dat de Europese beroepskaart het meest wordt gebruikt voor twee beroepen, namelijk berggids en vastgoedmakelaar. Tegelijkertijd wordt de kaart niet vaak gebruikt voor beroepen met het automatische stelsel, met name voor verantwoordelijk algemeen verpleegkundige: slechts 5 % van de besluiten had betrekking op Europese beroepskaarten. Deze bevinding komt overeen met onze bevindingen tijdens ons bezoek aan Tsjechië, waar in de periode 2017-2021 slechts twee van de in totaal bijna vijfhonderd van dergelijke besluiten voor verpleegkundigen werden genomen.

68 Dit kan te wijten zijn aan een van de belangrijkste nadelen van de Europese beroepskaart, namelijk de kosten ervan. Voor de afgifte van een Europese beroepskaart mogen de lidstaat van oorsprong en de ontvangende lidstaat een vergoeding vragen, en de kosten van de procedure kunnen een extra belemmering vormen voor de arbeidsmobiliteit van burgers. In het voorbeeld dat in de video van de Commissie wordt gebruikt, moeten verantwoordelijke algemene verpleegkundigen die hun kwalificatie in Portugal hebben behaald en hun beroepsactiviteit in Oostenrijk willen voortzetten, in beide lidstaten een vergoeding voor de Europese beroepskaart betalen. In plaats van 180-250 EUR te betalen voor de standaarderkenningprocedure in Oostenrijk, zouden verpleegkundigen die van Portugal naar Oostenrijk verhuizen in feite ongeveer 20 % meer moeten betalen om hun kwalificatie te laten erkennen met de Europese beroepskaart, zoals geïllustreerd in de vergoedingssimulator in [figuur 15](#).

Figuur 15 — Vergoedingssimulator in het kader van de Europese beroepskaart, gebaseerd op het voorbeeld van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige

Op deze pagina

- Voordelen van de Europese beroepskaart
- Ga na of u een EPC kunt aanvragen
- Situatie kiezen
- Procedure en termijnen
 - Wat is uw situatie?
 - Ik ga permanent verhuizen en wil mijn beroep graag gaan uitoefenen in het gastland
 - Ik wil mijn diensten tijdelijk in het gastland verlenen
- Ga na wat u moet doen om een EPC aan te vragen in uw land**
- Simulator
- Laat uw werkgever de geldigheid van uw Europese beroepskaart controleren

Ga na wat u moet doen om een EPC aan te vragen in uw land

Simulator

De resultaten zijn louter indicatief, de kosten kunnen veranderd zijn. Als de simulator u bepaalde opties niet aanbiedt, betekent dit dat de betrokken landen nog niet de nodige informatie verstrekt hebben. U hebt niettemin toegang tot de beroepskaartprocedure en kunt nog steeds een EPC-aanvraag indienen. De autoriteiten zullen u meedelen welke documenten u moet voorleggen en hoeveel de kosten momenteel bedragen.

Land van oorsprong *	Portugal
Ontvangend land *	Oostenrijk
Beroep *	Algemeen ziekenverpleger
Doel *	Vestiging
Komt u in aanmerking voor automatische erkenning ? *	Ja

Kosten in uw land van oorsprong:

45 EUR

Kosten in het ontvangende land:

180 EUR - 250 EUR

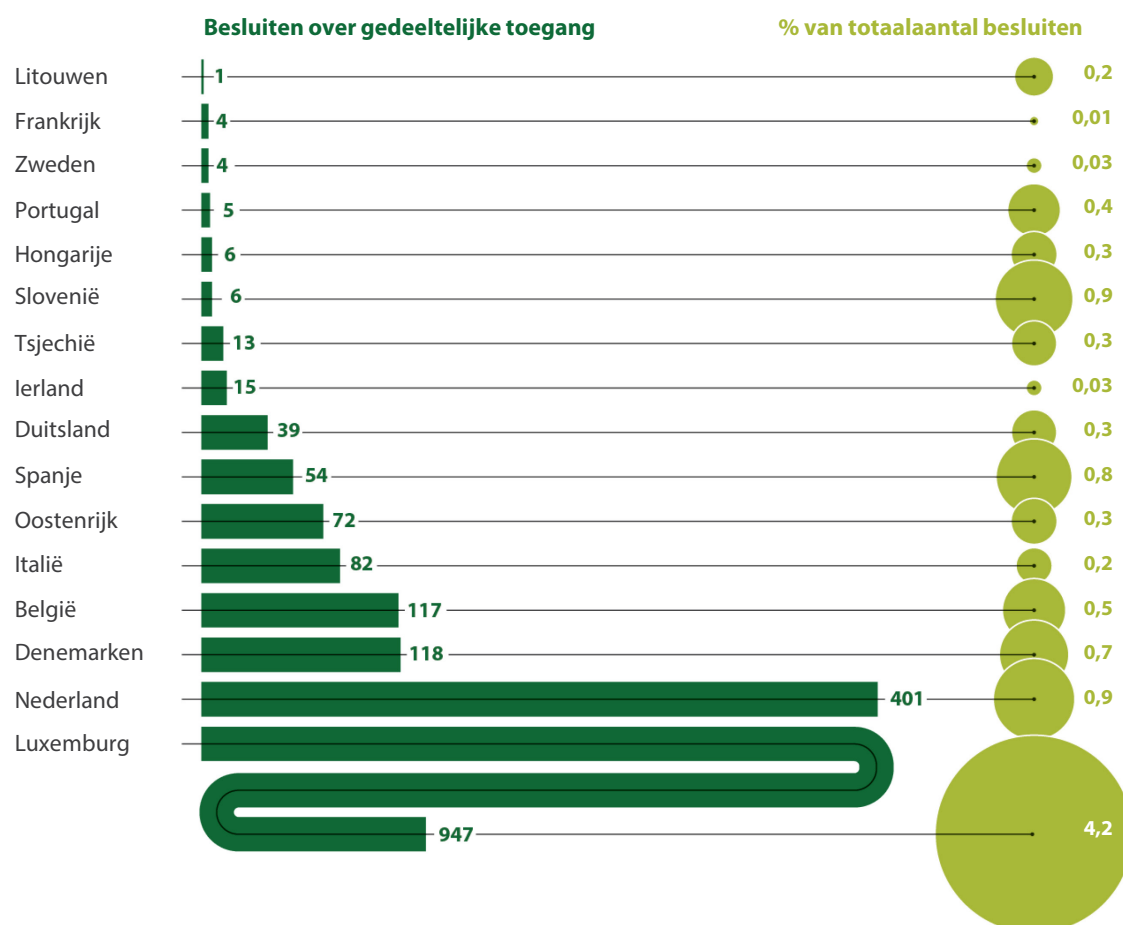
Opmerking: Bij de simulator wordt vermeld dat de vergoedingen indicatief zijn en onderhevig zijn aan verandering. De werkelijke vergoedingen worden bevestigd wanneer de aanvraag wordt ingediend.

Bron: De Europese Unie, op basis van de “Your Europe”-website, december 2023.

Gedeeltelijke toegang toegepast voor minder dan 1 % van alle uitgevaardigde besluiten

69 Uit onze analyse van de gegevens in de DGB voor de periode 2017-2021 (zie paragraaf 13) bleek dat gedeeltelijke toegang tot een beroep in 16 lidstaten werd toegepast. Besluiten met betrekking tot gedeeltelijke toegang vertegenwoordigden echter minder dan 1 % van het totale aantal besluiten die door alle bevoegde autoriteiten in de EU waren genomen. Luxemburg nam ongeveer de helft van deze besluiten voor zijn rekening met 947 besluiten over de erkenning van beroepskwalificaties, wat neerkomt op ongeveer 4,2 % van het totale aantal besluiten (zie [figuur 16](#)).

Figuur 16 — Toepassing van gedeeltelijke toegang door de lidstaten (2017-2021)

Bron: ERK, op basis van gegevens van de Commissie die in november 2023 zijn verstrekt.

70 In de vier door ons bezochte lidstaten werd gedeeltelijke toegang voornamelijk toegepast voor docenten (in België en Tsjechië), beroepen in de gezondheidszorg (kinderverzorger in Luxemburg, assistent chirurgische technologie in Oostenrijk) en traditionele ambachten (meubelmaker, timmerman en dakdekker in Tsjechië).

Gemeenschappelijke opleidingsbeginselen zijn momenteel alleen van toepassing op skileraren

71 Tot slot beoordeelden we of er gebruik werd gemaakt van gemeenschappelijke opleidingsbeginselen, zoals voorzien in de herziene richtlijn beroepskwalificaties, met inbegrip van enerzijds het gemeenschappelijk opleidingskader en anderzijds de gemeenschappelijke opleidingsproef.

72 Een van de voorwaarden voor het opnemen van nieuwe beroepen in de gemeenschappelijke opleidingsbeginselen is dat die beroepen, of de opleidingen die tot de kwalificatie voor die beroepen leiden, in ten minste een derde van de lidstaten gereguleerd moeten zijn. We ontdekten dat het gemeenschappelijk opleidingskader tot dusver niet was toegepast omdat het quotum van een derde van de lidstaten niet gehaald kon worden en omdat het moeilijk bleek te zijn om voldoende gemeenschappelijke aspecten te vinden in de verschillende opleidingen in de lidstaten en in de verschillende regelgevingskaders in de lidstaten.

73 De Commissie onderzoekt samen met de lidstaten of het mogelijk is om een gemeenschappelijk opleidingskader voor het beroep van fysiotherapeut vast te stellen, hoewel er ten tijde van onze controle nog geen specifieke plannen waren ontwikkeld. Het is niet duidelijk hoe het gemeenschappelijk opleidingskader zal worden uitgevoerd en in hoeverre dit zal verschillen van de geharmoniseerde minimumopleidingseisen (zie [figuur 2](#)).

74 De gemeenschappelijke opleidingsproef is momenteel alleen van toepassing op het beroep van skileraar. We konden deze maatregel echter niet in detail controleren, omdat het beroep niet in alle lidstaten is gereguleerd en in onze steekproef alleen in Oostenrijk is gereguleerd. Niettemin bevestigden de Oostenrijkse autoriteiten dat de gemeenschappelijke opleidingsproef voor skileraren nuttig was. Op basis van de DGB was het beroep van skileraar het op drie na meest mobiele beroep in de periode 2017-2021 (zie [figuur 1](#)).

Het Informatiesysteem interne markt vergemakkelijkt de samenwerking tussen de lidstaten en de Commissie

Het Informatiesysteem interne markt is niet gebruiksvriendelijk, maar wordt op grote schaal gebruikt door de bevoegde autoriteiten

75 Bij de herziening van de richtlijn beroepskwalificaties werd het verplichte gebruik van het IMI uitgebreid tot kennisgevingen van automatisch erkende beroepen (bijlage V bij de richtlijn) en tot de nieuw ingevoerde samenwerkingsprocedures: Europese beroepskaart en waarschuwingsmechanisme (zie [figuur 17](#)). Als onderdeel van onze controle gingen we na of het IMI nuttig werd gevonden en werd gebruikt door de bevoegde autoriteiten.

Figuur 17 — Verplicht gebruik van het Informatiesysteem interne markt (IMI): van autoriteit naar autoriteit en van autoriteit naar Commissie

Van autoriteit naar autoriteit	Administratieve samenwerking met betrekking tot individuele aanvragen voor de erkenning van beroepskwalificaties
	Invoeren van waarschuwingen
Van autoriteit naar de Commissie	Kennisgevingen voor actualisering van bijlage V (sectorale beroepen)
	Geplande migratie van de DGB naar het IMI vanaf 2024

Bron: ERK, op basis van de richtlijn beroepskwalificaties, de IMI-verordening en Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/423 van de Commissie.

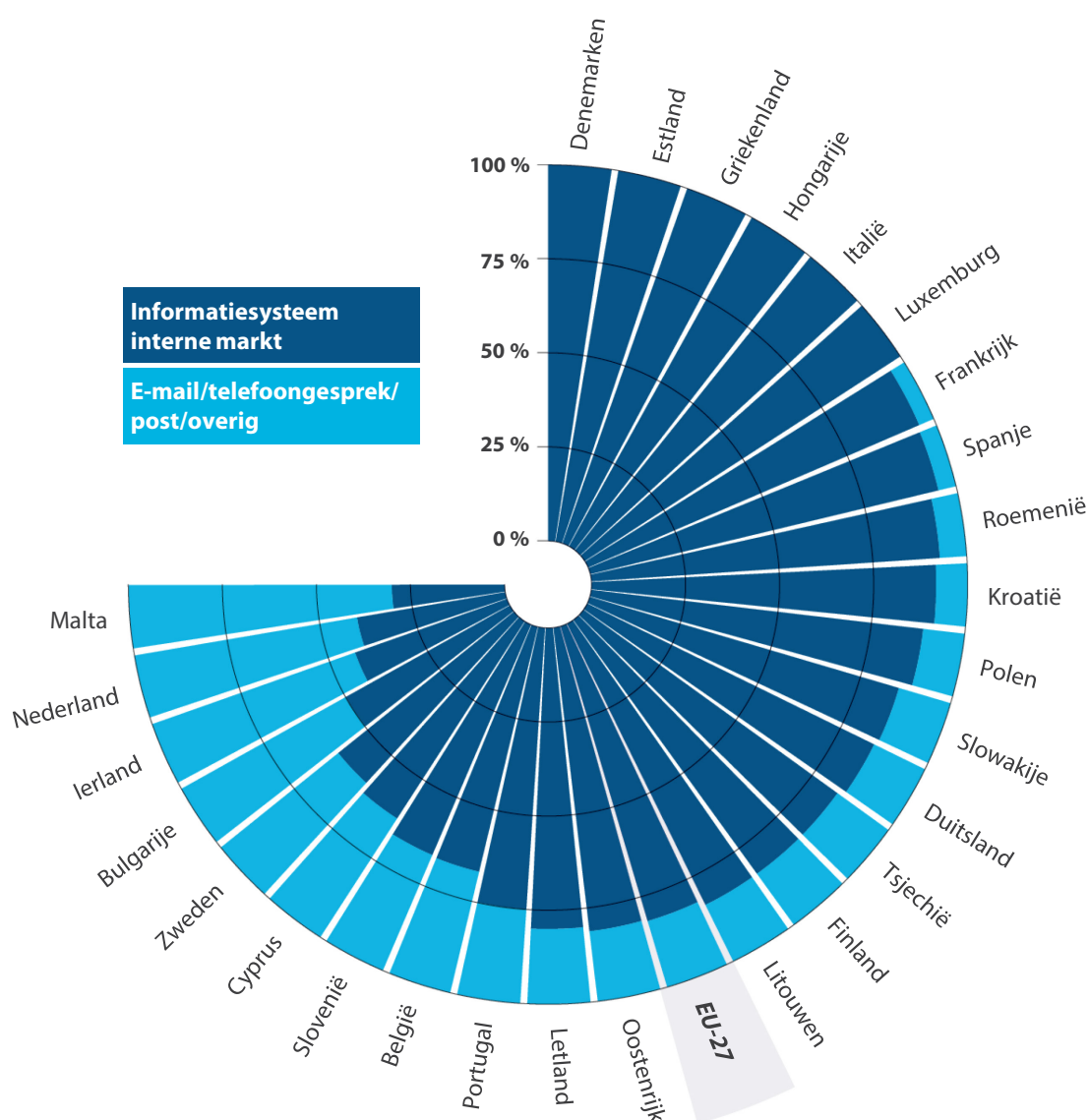
76 40 % van de respondenten van de enquête verklaarde dat het IMI moeilijk te gebruiken was voor beroepskwalificaties vanwege de rigide structuur ervan, ondanks de door de Commissie geboden opleidingsbijstand. In de vier door ons bezochte lidstaten bevestigden de bevoegde autoriteiten waarmee wij hebben gesproken dat zij het instrument gebruiken en dat zij het over het algemeen nuttig vinden, bijvoorbeeld om de bevoegde autoriteiten in de lidstaat van oorsprong te identificeren.

77 Op basis van de enquête en onze controlebezoeken stelden we de volgende tekortkomingen vast in het IMI:

- **Het instrument is niet gebruiksvriendelijk:** het bevat zes clusters van vooraf gedefinieerde categorieën van vragen met bijna honderd vooraf gedefinieerde onderliggende vragen. Hoewel deze gestructureerde aanpak naleving van de wetgeving waarborgt, kost het gebruikers veel tijd om de vraag te vinden die op hen van toepassing is, doordat de vragen uitputtend zijn.
- **De lijst van bevoegde autoriteiten is niet actueel:** om onze enquête te kunnen uitvoeren, moesten twaalf lidstaten aan het controleteam de lijst van autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de erkenning van beroepskwalificaties verstrekken, omdat de informatie in het IMI verouderd was. Ondanks verzoeken van de Commissie aan de lidstaten om hun lijsten te actualiseren, werd dit niet consequent gedaan.
- **Er zijn vertragingen bij het beantwoorden van verzoeken door lidstaten van oorsprong:** zonder wettelijke termijn worden de verzoeken in het IMI niet altijd tijdig beantwoord (volgens de door ons bezochte lidstaten zou dit binnen twee weken moeten gebeuren). In de periode 2017-2021 werden meer dan 50 000 verzoeken in het kader van individuele aanvragen door lidstaten bij andere lidstaten ingediend; 28 % (ofwel ongeveer 15 000) van deze verzoeken werd niet binnen twee weken beantwoord. Deze vertragingen beïnvloeden op hun beurt de duur van de erkenningsprocedure in de ontvangende lidstaat.

78 Tegen deze achtergrond meldden de bevoegde autoriteiten in de door ons bezochte lidstaten dat — zelfs als ze het IMI gebruiken om het verzoek in te dienen — ze meestal andere communicatiemiddelen gebruiken voor (de follow-up van) hun verzoeken, voornamelijk e-mail of telefoon. Van alle autoriteiten die op onze enquête reageerden, maakt 82 % op een bepaald moment tijdens de procedure gebruik van het IMI. We constateerden echter opnieuw grote verschillen tussen de lidstaten (zie [figuur 18](#)).

Figuur 18 — Respondenten in de lidstaten die het Informatiesysteem interne markt gebruiken voor beroepskwalificaties

Bron: ERK, op basis van vraag 13.1 van de enquête.

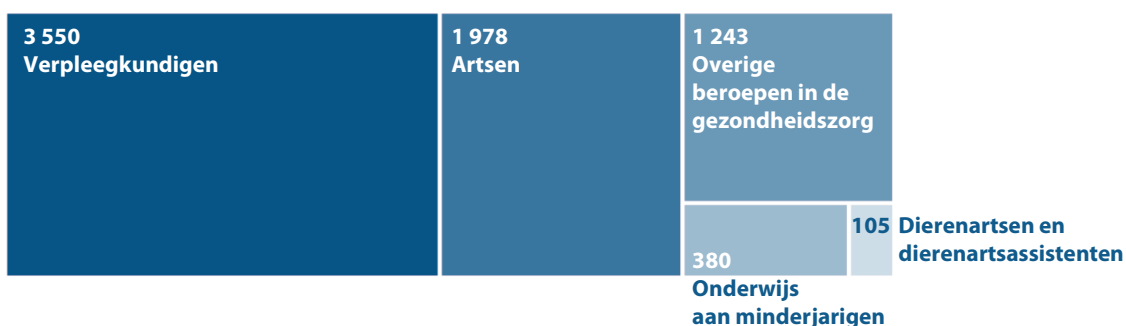
Autoriteiten worden overweldigd door waarschuwingen en integreren deze niet in de erkenningsprocedure

79 Met de herziene richtlijn werd een waarschuwingsmechanisme tussen de autoriteiten van de lidstaten geïntroduceerd. Dit mechanisme is bedoeld om een hoog niveau van gezondheids- en consumentenbescherming te waarborgen. Met de herziene richtlijn wordt de verplichting voor bevoegde autoriteiten ingevoerd om waarschuwingen om “inhoudelijke redenen” in het IMI in te voeren, zodat andere lidstaten die informatie voor hun individuele erkenningsprocedures kunnen gebruiken. Momenteel is er geen formele wettelijke definitie van een inhoudelijke reden, en het is aan de lidstaten om te beoordelen wat hieronder valt: wangedrag, lopende tuchtmaatregelen of strafrechtelijke veroordelingen. Waarschuwingen kunnen ook betrekking hebben op niet-inhoudelijke zaken en administratieve kwesties zoals het niet betalen van lidmaatschapsgelden aan beroepsorganisaties. Tot slot zijn vervalste bewijzen van kwalificaties een ander type waarschuwing en maken ze deel uit van een afzonderlijke IMI-module. Deze waarschuwingen zijn altijd gebaseerd op een rechterlijke beslissing.

80 Op grond van de huidige richtlijn beroepskwalificaties en de verordening betreffende het Informatiesysteem interne markt zijn de bevoegde autoriteiten niet verplicht om de waarschuwingsmodule om inhoudelijke redenen te raadplegen alvorens een besluit inzake de erkenning van beroepskwalificaties te nemen.

81 Van 2017 tot 2021 hebben de lidstaten in totaal meer dan 25 000 waarschuwingen in het waarschuwingsmechanisme ingevoerd (inhoudelijke en administratieve redenen). Ongeveer een kwart hiervan was om inhoudelijke redenen, de helft daarvan voor het beroep van verpleegkundige en 5 % voor beroepen in de onderwijssector waar met minderjarigen wordt gewerkt, zie [figuur 19](#).

Figuur 19 — Waarschuwingen die om inhoudelijke redenen zijn verzonden, naar beroep, EU-27, 2017-2021

Bron: ERK, op basis van gegevens van de Commissie die in december 2023 zijn ontvangen.

82 Wij constateerden dat de autoriteiten in de door ons bezochte lidstaten, vanwege het grote aantal waarschuwingen, deze niet controleerden bij de beoordeling van individuele aanvragen voor de erkenning van beroepskwalificaties.

Bijlage V bij de richtlijn waarin de opleidingstitels voor automatische erkenning worden genoemd: een omslachtig en langdurig, maar nuttig proces

83 Burgers kunnen hun kwalificaties automatisch laten erkennen op basis van de kwalificaties die zijn opgenomen in bijlage V bij de richtlijn beroepskwalificaties. Om de aanvragen vlot te kunnen verwerken, moet bijlage V regelmatig worden geactualiseerd, idealiter **één keer per jaar**. De actualisering begint met kennisgevingen van de lidstaten aan de Commissie via het IMI (zie **figuur 17**). De Commissie evalueert deze informatie en stelt een gedelegeerde handeling vast. Dit actualiseringsproces van bijlage V is bedoeld om wederzijds vertrouwen tussen autoriteiten te waarborgen en maakt een snelle verwerking van aanvragen mogelijk. Het bijhouden van bijlage V brengt echter veel administratief werk met zich mee.

84 Sinds 2013 heeft de Commissie zeven gedelegeerde handelingen vastgesteld, de laatste ten tijde van onze controle (zie **tabel 1**).

Tabel 1 — Informatie over de zeven gedelegeerde handelingen voor de actualisering van bijlage V

Wettekst	Datum goedkeuring	Aantal maanden sinds de laatste actualisering
Herziene richtlijn beroepskwalificaties (2013/55/EU)	20 november 2013	
Gedelegeerde handeling 2016/790	13 januari 2016	26
Gedelegeerde handeling 2017/2113	11 september 2017	20
Gedelegeerde handeling 2019/608	16 januari 2019	16
Gedelegeerde handeling 2020/548	23 januari 2020	12
Gedelegeerde handeling 2021/2183	25 augustus 2021	19
Gedelegeerde handeling 2023/2383	23 mei 2023	21
Gedelegeerde handeling 2024/1395	5 maart 2024	10
GEMIDDELD		18

Bron: ERK, op basis van gedelegeerde handelingen.

85 Wij hebben vastgesteld dat het actualiseren van bijlage V gemiddeld anderhalf jaar in beslag neemt, waardoor het risico toeneemt dat houders van recente kwalificaties niet profiteren van het automatische stelsel. Daarnaast waren er geen duidelijke termijnen voor de Commissie om de kennisgevingen van de lidstaten te beoordelen en de bijbehorende gedelegeerde handelingen te publiceren.

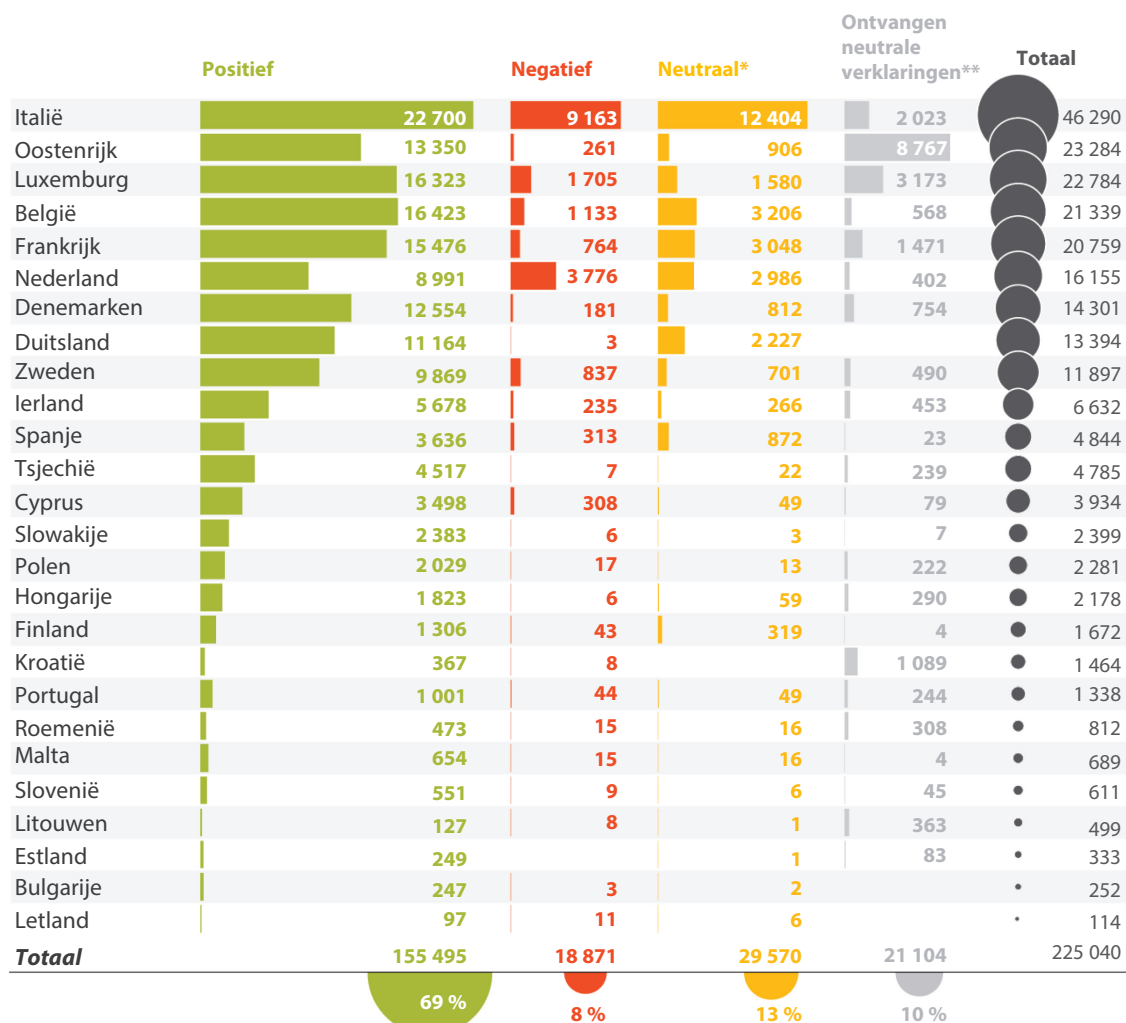
86 Tot slot hebben we geconstateerd dat het meest gebruikte automatische stelsel voor de erkenning van beroepskwalificaties het stelsel is dat is gebaseerd op minimumopleidingseisen. Dit geldt voor de zeven sectorale beroepen (zie [figuur 2](#)), waarvan “verantwoordelijk algemeen verpleegkundige” in onze steekproef is opgenomen. Er zijn momenteel geen plannen om dit stelsel uit te breiden tot andere beroepen.

De follow-up van gegevens en verslagen door de Commissie laat te wensen over

De Commissie heeft de gegevens in de databank met gereguleerde beroepen (DGB) en de om de twee jaar door de lidstaten ingediende verslagen onvoldoende opgevolgd

87 De richtlijn beroepskwalificaties verplicht de lidstaten om de twee jaar statistische gegevens te rapporteren (zie paragraaf [17](#)). De lidstaten moeten ook verslag doen van besluiten inzake de erkenning van beroepskwalificaties in de DGB. Wij onderzochten of de Commissie de door de lidstaten verstrekte verslagen en statistieken had gemonitord. Voor de periode 2017-2021 werden meer dan 225 000 besluiten inzake de erkenning van beroepskwalificaties uitgebracht door de 27 lidstaten, waarvan meer dan 150 000 positief (69 %), bijna 20 000 negatief (8 %) en de overige “neutraal” (23 %). De neutrale besluiten betroffen besluiten zonder eindresultaat (13 %) en verklaringen in het kader van tijdelijke mobiliteit waarbij geen controles van kwalificaties hadden plaatsgevonden (10 %) (zie [figuur 20](#)).

Figuur 20 — Erkenningsbesluiten van de bevoegde autoriteiten in de lidstaten in de periode 2017-2021

→ * Bevindt zich in aanpassingsstage, is in behandeling, er is beroep aangetekend

→ ** Behalve in artikel 7, lid 4, bedoelde gevallen (controles vooraf)

Bron: ERK, op basis van gegevens van de Commissie die in november 2023 zijn ontvangen.

88 Wij hebben de verslagen vergeleken die voor alle lidstaten naar de Commissie zijn gestuurd. We constateerden dat zeven lidstaten⁴ sinds 2017 geen verslag hadden ingediend. We troffen discrepanties aan met betrekking tot de verslagperiode die de lidstaten in hun verslagen hadden opgenomen en de informatie die ze hadden verstrekt. Wij konden geen richtsnoeren vinden die de Commissie had verstrekt over de wijze waarop dergelijke verslagen moeten worden gepresenteerd.

⁴ Oostenrijk, Cyprus, Tsjechië, Griekenland, Letland, Luxemburg en Slovenië.

89 De Commissie heeft richtsnoeren uitgevaardigd over hoe gegevens in de DGB moeten worden gerapporteerd. Hierin wordt echter niet verduidelijkt hoe de besluiten in alle gevallen in de databank moeten worden geclassificeerd. Wanneer een besluit bijvoorbeeld een test als compensatiemaatregel bevat, is het voor de autoriteiten onzeker of zij deze als een neutraal of positief besluit moeten aanmerken (zie [bijlage IV](#)).

90 Wij hebben ook geconstateerd dat de Commissie geen aanvaardbaarheidscontroles van de statistische gegevens in de DGB heeft uitgevoerd en geen contact heeft opgenomen met de betrokken lidstaten.

91 Tijdens onze controle troffen we gevallen aan van onbetrouwbare gegevens en een te laag opgegeven aantal besluiten in de databank:

- Op basis van onze bezoeken aan vier lidstaten constateerden we dat het aantal door de bevoegde autoriteiten genomen besluiten en het in hun interne systeem aangegeven aantal niet altijd overeenkwamen met de DGB.
- Volgens de door de Commissie verstrekte gegevens heeft Griekenland geen statistische gegevens verstrekt voor de periode 2017-2021.
- Tussen maart 2023 en november 2023 vaardigden de Tsjechische autoriteiten een aanzienlijk aantal aanvullende besluiten uit voor de periode 2017-2021 (+ 22 %). Dit wijst erop dat Tsjechië aanvankelijk een te laag aantal van deze besluiten had gerapporteerd.

- In Oostenrijk werden erkenningsbesluiten van bevoegde autoriteiten in de regio's over het algemeen niet in de databank vermeld. De IT-tool maakte geen aparte interface per regio mogelijk, terwijl dit volgens de autoriteiten wel nodig zou zijn omdat verschillende regio's of provincies verantwoordelijk waren voor hetzelfde beroep. Daarnaast constateerden wij dat alle besluiten handmatig werden ingevoerd, wat bijdraagt tot een hoog foutenrisico. In onze gesprekken met de Commissie stelden we vast dat de gegevens in de DGB begin 2024 naar het IMI zouden worden gemigreerd. Er zijn momenteel echter geen duidelijke plannen over hoe de problemen in verband met ontbrekende verklaringen en de risico's van handmatige invoer kunnen worden opgelost.
- Hoewel Duitsland het [belangrijkste land van bestemming](#) voor EU-burgers is, maakt het aantal in de databank gerapporteerde besluiten slechts 6 % uit van het totaal aantal besluiten. In november 2023 stelden we vast dat het bevoegde Duitse ministerie niet over voldoende personele middelen beschikte om alle besluiten in de DGB voor de periode 2017-2021 in te voeren. Het Duitse ministerie had de Commissie echter wel Excel-bestanden met de statistieken verstrekt, aangezien het niet mogelijk was om gegevens automatisch te uploaden, al had het deze besluiten niet in de databank ingevoerd.

92 Vanaf 2016 en vervolgens om de twee jaar zijn in het kader van de herziene richtlijn nieuwe verplichtingen voor lidstaten ingevoerd om verslag uit te brengen over de vereisten om beroepen te reglementeren die zijn ingetrokken of versoepeld (d.w.z. latere nationale actieplannen). Deze verplichting werd tegelijkertijd met het voorstel voor de richtlijn evenredigheidsbeoordeling ingevoerd. Wij beoordeelden of de Commissie dergelijke door de lidstaten ingediende verslagen had gemonitord. We stelden vast dat negen lidstaten⁵ in de periode 2017-2021 geen enkel verslag hadden gepubliceerd, en dat vijf lidstaten⁶ slechts enkele van de vereiste verslagen hadden ingediend. De Commissie deelde ons mee dat de verslagen alleen verplicht waren als de vereisten waren geschrapt of versoepeld. We constateerden echter dat Tsjechië in januari 2024 geen verslag had ingediend, hoewel de toegang tot negen gereguleerde beroepen in 2023 was versoepeld.

⁵ Bulgarije, Cyprus, Estland, Griekenland, Ierland, Litouwen, Luxemburg, Portugal en Spanje.

⁶ Tsjechië, Duitsland, Malta, Roemenië en Slowakije hebben de informatie slechts voor één jaar verstrekt.

93 Naast deze rapportageverplichtingen moeten de lidstaten ook de DGB (tabblad beroepen) bijhouden. De Commissie heeft ons meegedeeld dat zij in het kader van de richtlijn beroepskwalificaties niet van mening was dat ze een rol speelde bij het formeel controleren van de redenen die voor evenredigheid worden aangevoerd. Zij hebben de kwaliteit van de door de lidstaten ingediende gegevens echter wel gedeeltelijk gecontroleerd door te beoordelen of de informatie in de juiste velden was ingevoerd.

De Commissie heeft door middel van inbreukprocedures omzettingkwesties aangepakt, maar de lidstaten hebben nog niet alle nodige corrigerende maatregelen genomen om de richtlijn volledig toe te passen

94 In 2018 en 2019 heeft de Commissie inbreukprocedures in verband met beroepskwalificaties ingeleid. Dit betrof alle lidstaten.

95 In februari 2024 waren er in twaalf lidstaten nog openstaande inbreuken en bestonden er in alle lidstaten nog 75 kwesties, al was dit wel een daling ten opzichte van maart 2020 (130 openstaande kwesties) (zie [bijlage V](#)). De Commissie heeft een aanzienlijk deel van de werkzaamheden in verband met het opsporen van mogelijke inbreuken bij de omzetting van de richtlijn uitbesteed aan een externe consultant.

De informatie die door de Commissie en de lidstaten aan burgers wordt verstrekt, is toegankelijk maar inconsistent

96 Burgers kunnen op verschillende websites informatie over de erkenning van beroepskwalificaties vinden: [Your Europe](#) (DG GROW), de [databank met geregementeerde beroepen](#) (DG GROW), de nationale [centrale contactpunten](#) (e-overheidsportalen met online-informatie) en de websites van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten. Wij hebben beoordeeld of burgers op deze websites de minimale informatie kunnen vinden die ze nodig hebben, zoals:

- lijst van beroepen die in verschillende lidstaten geregementeerd zijn;
- lijst van beroepen waarvoor een controle vooraf van kwalificaties noodzakelijk is;
- lijst van beroepen waarop de Europese beroepskaart van toepassing is;
- de vereisten voor en informatie over procedures inzake de erkenning van beroepskwalificaties;

- tarieven voor de erkenning van kwalificaties;
- details over hoe beroep kan worden aangetekend.

97 Wij hebben ook gecontroleerd of burgers profiteren van gemakkelijk toegankelijke informatie over de erkenning van beroepskwalificaties van de Commissie en de lidstaten, en of de informatie uit die verschillende bronnen volledig, betrouwbaar en consistent was.

Alle door ons bezochte lidstaten hebben de toegankelijkheid van informatie voor burgers sinds 2019 verbeterd

98 In 2019 heeft de Commissie gecontroleerd of informatie over de erkenning van beroepskwalificaties online beschikbaar was op websites van centrale contactpunten. Zij stuurde schriftelijke ingebrekestellingen naar alle lidstaten over de beschikbaarheid van online-informatie over: de toepasselijke regels voor het verkrijgen van erkenning van beroepskwalificaties, onlineprocedures en -formaliteiten voor de toegang tot gereguleerde beroepen en onlinebijstand over de manier waarop specifieke vereisten worden geïnterpreteerd en behandeld. Tijdens ons veldwerk tussen mei en oktober 2023 bekeken wij ook online beschikbare informatie over de erkenning van beroepskwalificaties en controleerden wij of er sinds 2019 verbeteringen waren.

99 We constateerden dat er in alle vier door ons bezochte lidstaten vooruitgang was geboekt, aangezien burgers ten minste de minimale informatie die ze nodig hadden online konden vinden. Deze informatie was beschikbaar in ten minste één officiële taal van de lidstaat en in het Engels.

De informatie over de erkenning van beroepskwalificaties die op de websites van de Commissie en de lidstaten aan burgers wordt verstrekt, is niet altijd consistent en betrouwbaar

100 Wij controleerden ook of de door de lidstaten verstrekte online-informatie overeenkwam met de informatie op de websites van de Commissie. Voor de vier lidstaten die we bezochten, was de lijst van beroepen waarvoor de Europese beroepskaart geldig is op de EU-websites dezelfde als die op de nationale websites. We troffen echter discrepanties aan in alle vier de lidstaten op de lijst van gereguleerde beroepen (zie [kader 6](#)).

Kader 6

Discrepanties in lijsten van gereglementeerde beroepen

De databank met gereglementeerde beroepen (DGB) bevatte minder gereglementeerde beroepen voor Oostenrijk (centraal contactpunt Wenen), België en Tsjechië dan de lijsten van die afzonderlijke lidstaten. Oostenrijk had 31 extra beroepen op zijn eigen lijst, België 142 en Tsjechië 36. Dit kwam vooral door specialisaties in beroepen in de gezondheidszorg.

In Wenen waren er ook verschillen in andere beroepen, zoals sociale pedagogie, bedrijven die liftonderhoud aanbieden en andere specifieke beroepen op het gebied van onderwijs, opleiding of vervoer. In België bevatte de nationale lijst alle gereglementeerde beroepen per gemeenschap of gewest, zodat deze meerdere keren op de Belgische lijst stonden, maar slechts één keer in de DGB. In Tsjechië stonden de beroepen in de nucleaire sector en de mijnbouw echter op de nationale lijst en niet in de DGB.

In Luxemburg bevatte de DGB daarentegen 171 meer gereglementeerde beroepen dan de nationale lijst. Dit was het geval voor alle sectoren, met inbegrip van specialisaties in de gezondheidszorg en beroepen in de handel, de ambachtssector en de industrie (bijv. slager, bakker, kapper, schoonheidsspecialist).

101 Wij hebben de lijsten van beroepen die verband houden met de volksgezondheid en de openbare veiligheid vergeleken met de DGB en met de lijsten van de lidstaten en hebben geconstateerd dat deze inconsistent waren. Deze lijsten worden gebruikt om te bepalen of burgers controles vooraf voor tijdelijke mobiliteit moeten ondergaan (zie paragraaf 53). In **kader 7** worden voorbeelden gegeven uit de door ons bezochte lidstaten.

Kader 7

Discrepanties in de lijsten van beroepen waarvoor controles vooraf noodzakelijk zijn

Wij constateerden dat de DGB voor België, Tsjechië en Luxemburg meer beroepen bevatte waarvoor een controle vooraf noodzakelijk is voor gevallen van tijdelijke mobiliteit dan de lijsten van de lidstaten (een verschil van 22 beroepen voor België, 21 voor Tsjechië en 32 voor Luxemburg). Ook dit kwam voornamelijk door specialisaties in beroepen in de gezondheidszorg.

In België waren de beroepen in de twee lijsten verschillend in kaart gebracht. Daarnaast werden de beroepen fysiotherapeut, brandweerman en functionaris voor civiele bescherming onderworpen aan controles vooraf volgens de lijst van de lidstaat, maar niet volgens de DGB.

In Tsjechië waren de controles vooraf voor verschillende beroepen geschrapt naar aanleiding van de exercitie van de taskforce voor de handhaving van de eengemaakte markt in 2020, maar de DGB was ten tijde van onze controle nog niet geactualiseerd.

In Oostenrijk (centraal contactpunt Wenen) konden we de informatie uit verschillende bronnen over beroepen waarvoor een controle vooraf noodzakelijk is niet met elkaar in overeenstemming brengen. In de DGB stonden 62 beroepen, terwijl de website van het centraal contactpunt in het Duits 74 beroepen vermeldde, en in het Engels 56 beroepen. De beroepen werden in de Duitse en de Engelse versie van de website ook verschillend omschreven.

102 In het algemeen constateerden wij dat de DGB de meest actuele informatie over gereguleerde beroepen bevatte. Ten tijde van onze controle bood geen van de centrale contactpunten in de door ons bezochte lidstaten de burgers echter een directe link naar de DGB.

Conclusies en aanbevelingen

103 EU-burgers hebben het recht om in elke EU-lidstaat te werken. De EU monitort de rechten van burgers op het gebied van arbeidsmobiliteit voor gereguleerde beroepen. Door gebruik te maken van haar coördinerende rol op het gebied van werkgelegenheid heeft zij in 2005 de richtlijn beroepskwalificaties vastgesteld. De richtlijn heeft tot doel te voorkomen dat lidstaten buitensporige voorwaarden opleggen aan burgers van een EU-lidstaat die in een andere EU-lidstaat een gereguleerd beroep willen uitoefenen. Het kader voor beroepskwalificaties is ook bedoeld om te waarborgen dat de diensten die in een bepaalde lidstaat worden verricht, voldoen aan dezelfde gezondheids- en veiligheidsnormen.

104 We concluderen dat de erkenning van beroepskwalificaties in de EU een essentieel, maar mondjesmaat en inconsistent gebruikt mechanisme is voor de uitoefening van een gereguleerd beroep in een andere lidstaat.

105 We hebben het aantal gereguleerde beroepen in de EU bij elkaar opgeteld en vastgesteld dat er in 2023 nog steeds 5 700 beroepen gereguleerd waren (gemiddeld 212 per lidstaat) en dat mogelijk 6 % van de burgers die in de periode 2017-2019 naar een andere lidstaat verhuisden gebruik heeft gemaakt van de stelsels voor de erkenning van beroepskwalificaties. Met de beschikbare gegevens kunnen wij niet beoordelen hoeveel EU-burgers naar een andere lidstaat zijn verhuisd, maar daar hun beroep niet kunnen uitoefenen omdat het door de ontvangende lidstaat wordt gereguleerd en hun kwalificatie niet wordt erkend. Er zijn ook geen gegevens beschikbaar over het aantal burgers dat niet is verhuisd omdat het moeilijk is hun kwalificaties te laten erkennen (paragrafen [26-37](#)).

106 Wij stelden vast dat de toepassing van de richtlijn door de lidstaten tekortkomingen vertoont die rechtstreeks van invloed zijn op burgers die een gereguleerd beroep in een andere lidstaat willen uitoefenen. We constateerden dat er een gebrek is aan elektronische procedures, dat de kosten voor het gebruik van de erkenningsprocedure willekeurig zijn vastgesteld en aanzienlijk verschillen tussen de lidstaten, dat de autoriteiten meer documenten eisen dan is vastgelegd in de richtlijn en de gedragscode, dat er buitensporige controles vooraf en compenserende maatregelen worden opgelegd en dat de procedures langer duren dan is bepaald (paragrafen [38-64](#)).

107 De richtlijn, die in 2013 werd herzien, was bedoeld om de erkenningsprocedure te moderniseren. Wij constateerden dat burgers en autoriteiten niet op grote schaal gebruik hebben gemaakt van de nieuwe maatregelen, met uitzondering van het IMI, en dat de herziening in de praktijk daarom weinig toegevoegde waarde heeft gehad. We stelden vast dat de Europese beroepskaart beschikbaar werd gesteld voor beroepen waarvoor soms ook automatische erkenning geldt en dat de procedure hogere kosten met zich mee zou kunnen brengen dan de standaardprocedure. Daarnaast hebben de lidstaten nauwelijks gebruikgemaakt van de mogelijkheid om gedeeltelijke toegang te verlenen: minder dan 1 % van de totale erkenningsbesluiten werd genomen voor gedeeltelijke toegang. Tot slot zijn er, meer dan tien jaar na de herziening, slechts voor één beroep nieuwe erkenningsprocedures ontwikkeld (en dus gebruikt) die gebaseerd zijn op gemeenschappelijke opleidingsbeginselen (paragrafen [65-74](#)).

108 De herziene richtlijn stelde het gebruik van het IMI verplicht voor beroepskwalificaties wat, ondanks de uitdagingen in verband met het gebruik ervan, de samenwerking tussen de lidstaten onderling en tussen de lidstaten en de Commissie heeft vergemakkelijkt. Bij het verlenen van erkenning van beroepskwalificaties hielden de bevoegde autoriteiten echter geen rekening met de waarschuwingen die door andere lidstaten in het systeem zijn geregistreerd, zelfs niet als het ging om inhoudelijke redenen waarvoor momenteel geen formele juridische definitie bestaat. Inhoudelijke redenen zijn onder meer wangedrag in het verleden, tuchtmaatregelen of strafrechtelijke veroordelingen. Tot slot is bijlage V, waarin de kwalificaties voor de zeven sectorale beroepen zijn opgenomen, een essentieel onderdeel van de richtlijn voor wederzijds vertrouwen tussen de bevoegde autoriteiten, maar er zijn geen termijnen waarbinnen de Commissie deze moet actualiseren (paragrafen [75-86](#)).

109 Wij constateerden ook dat de Commissie de omzettingskwesties had aangepakt om de goede werking van het EU-stelsel voor de erkenning van beroepskwalificaties te waarborgen, maar dat zij onvoldoende was nagegaan hoe de lidstaten de richtlijn in de praktijk toepasten en of zij aan hun rapportageverplichtingen hadden voldaan (paragrafen [87-95](#)).

110 Tot slot constateerden we dat de informatie die wordt verstrekt aan burgers die in een andere lidstaat een gereguleerd beroep willen uitoefenen, toegankelijker is geworden, maar dat deze informatie nog steeds vaak onbetrouwbaar en inconsistent is (paragrafen [96-102](#)).

111 Op basis van onze bevindingen doen wij de volgende aanbevelingen.

Aanbeveling 1 — Zorg voor een uniforme toepassing van het stelsel voor de erkenning van beroepskwalificaties

De Commissie moet:

- a) duidelijkheid scheppen, bijvoorbeeld door wijzigingen in de wetgeving voor te stellen of aanbevelingen te doen, over:
 - het belang voor de Commissie en/of een onafhankelijk orgaan om de door de lidstaten uitgevoerde evenredigheidsbeoordeling te herzien;
 - het begrip “verband houdend met de volksgezondheid en de openbare veiligheid”, om te voorkomen dat de autoriteiten de regels restrictief interpreteren, wat een doeltreffende procedure voor de erkenning van beroepskwalificaties zou belemmeren, en
- b) de doeltreffendheid van het hele stelsel monitoren en tijdig doeltreffende corrigerende maatregelen nemen indien tekortkomingen worden vastgesteld, met bijzondere aandacht voor het verkrijgen van geharmoniseerde gegevens van de lidstaten in overeenstemming met hun rapportageverplichtingen, en ervoor zorgen dat de in de richtlijn vastgestelde termijnen voor elk van de verschillende erkenningsprocedures in acht worden genomen.

Streefdatum voor de uitvoering: 2025.

Aanbeveling 2 — Integreer het waarschuwingsmechanisme in de erkenningsprocedure

De Commissie moet:

- a) wat het waarschuwingsmechanisme betreft het begrip “inhoudelijke redenen” verduidelijken, bijvoorbeeld door middel van een uitvoeringshandeling, en
- b) de lidstaten verplichten om tijdens de erkenningsprocedures gebruik te maken van het waarschuwingsmechanisme in het kader van het IMI, om ervoor te zorgen dat waarschuwingen die om inhoudelijke redenen zijn ontvangen, op passende wijze worden behandeld. Dit is met name van belang voor beroepsbeoefenaars die rechtstreeks contact hebben met patiënten of minderjarigen.

Streefdatum voor de uitvoering: zo spoedig mogelijk en uiterlijk in 2025.

Aanbeveling 3 — Actualiseer bijlage V en verkort de termijn voor erkenning via het automatische stelsel voor sectorale beroepen

Bij het voorstellen van wijzigingen in de wetgeving moet de Commissie overwegen om:

- a) een jaarlijkse actualisering van bijlage V bij de richtlijn verplicht te stellen, en
- b) voor het automatische stelsel op basis van bijlage V de termijn waarbinnen de bevoegde autoriteiten een met redenen omkleed besluit moeten nemen te verkorten tot één maand vanaf de datum waarop het volledige dossier van de aanvrager is ingediend.

Streefdatum voor de uitvoering: 2026.

Aanbeveling 4 — Zorg voor betrouwbare en consistente informatie voor burgers

De Commissie moet de lidstaten aanmoedigen om burgers één enkele informatiebron te bieden op EU-niveau (of ernaar te verwijzen), en moet ervoor zorgen dat de verstrekte informatie — met inbegrip van bijvoorbeeld informatie over de vraag of een specifiek beroep gereguleerd is, of er controles vooraf of compenserende maatregelen worden opgelegd, alsook de verwachte tarieven voor de erkenningsprocedure — te allen tijde betrouwbaar is.

Streefdatum voor de uitvoering: 2025.

Dit verslag werd door kamer II, onder leiding van mevrouw Annemie Turtelboom, lid van de Rekenkamer, vastgesteld te Luxemburg op haar vergadering van 15 mei 2024.

Voor de Rekenkamer

Tony Murphy
President

Bijlagen

Bijlage I — Organisaties in de lidstaten waarmee wij hebben gesproken en vraaggesprekken hebben gevoerd

Belanghebbende	Rol/verantwoordelijkheid	Naam van de organisatie
Oostenrijk		
Bevoegde autoriteiten voor in de steekproef opgenomen beroepen	Bevoegde autoriteit voor het beroep van civiel ingenieur	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Bondsministerie van Arbeid en Economie)
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van timmerman (vestiging)	Amt der Wiener Landesregierung (Deelstaatregering van Wenen)
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van timmerman (tijdelijke mobiliteit)	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Bondsministerie van Arbeid en Economie)
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van docent middelbaar onderwijs	Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung (Bondsministerie van Onderwijs, Wetenschap en Onderzoek)
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van docent middelbaar onderwijs (Wenen)	Bildungsdirektion für Wien (Directoraat Onderwijs van de stad Wenen)
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige	Bundesministerium für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz (Bondsministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid, Zorg en Consumentenbescherming)
Andere belanghebbenden	SOLVIT	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Bondsministerie van Arbeid en Economie)
	Assistentiecentrum	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Bondsministerie van Arbeid en Economie)
	Nationale informatiecentra voor academische erkenning in de EU	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Bondsministerie van Arbeid en Economie)
	Centraal contactpunt, Wenen	Amt der Wiener Landesregierung (Deelstaatregering van Wenen)
	Voor het beroep van civiel ingenieur	Kammer der Architekten und Ingenieurkonsulenten für Wien, Niederösterreich und Burgenland (Kamer van civiele ingenieurs voor Wenen, Neder-Oostenrijk en Burgenland)
	(Oostenrijkse) openbare dienst voor arbeidsvoorziening	Arbeitsmarktservice Wien — Landesgeschäftsstelle

Belanghebbende	Rol/verantwoordelijkheid	Naam van de organisatie
	Voor onderdanen van derde landen	Österreichischer Integrationsfonds (Oostenrijks integratiefonds)
	Voor onderdanen van derde landen	Bundeskanzleramt (Oostenrijkse Bondskanselarij)
	Advies en bijstand bij het erkenningsproces	Anlaufstelle Wien (AST Wien) — Perspektive, Beratungszentrum für Migranten und Migrantinnen
België		
Bevoegde autoriteiten voor in de steekproef opgenomen beroepen	Bevoegde autoriteit voor het beroep van timmerman — Waalse Gewest	Service public de Wallonie, Département du Développement économique
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van timmerman — Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Service public régional de Bruxelles
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van docent middelbaar onderwijs — Franse Gemeenschap	Fédération Wallonie-Bruxelles, Administration générale de l'Enseignement — Direction générale de l'Enseignement supérieur, de l'Enseignement tout au long de la vie et de la Recherche scientifique en Direction générale des personnels de l'enseignement
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van docent middelbaar onderwijs — Vlaamse Gemeenschap	Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI)
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige (federaal niveau)	Service Public Fédéral Santé Publique/Federale Overheidsdienst Volksgezondheid/Föderale Öffentliche Dienst Volksgesundheit
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige — Vlaamse Gemeenschap	Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige — Franse Gemeenschap	Fédération Wallonie-Bruxelles, Administration générale de l'Enseignement — Direction générale de l'Enseignement supérieur, de l'Enseignement tout au long de la vie et de la Recherche scientifique — Direction de l'agrément des prestataires de soins de santé
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige — Duitstalige Gemeenschap	Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft, Fachbereich Gesundheit und Senioren

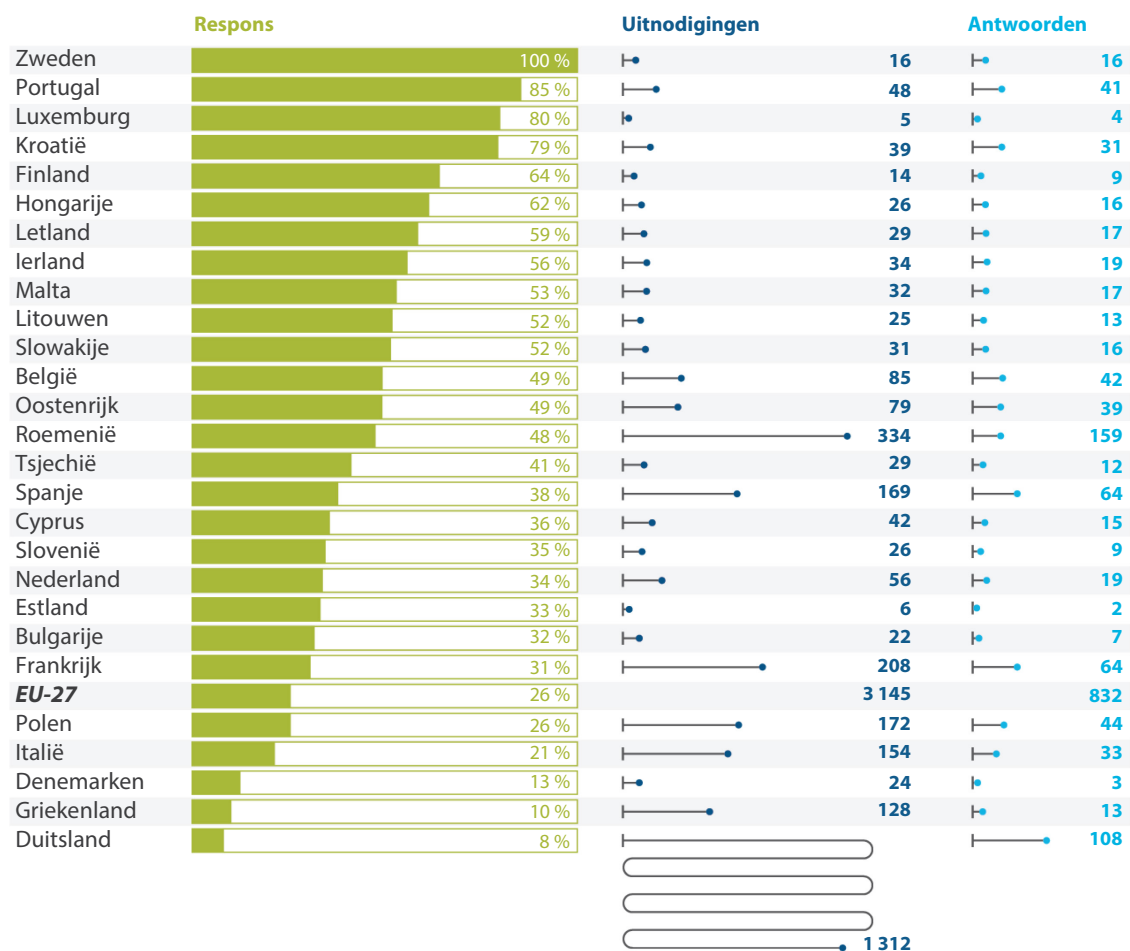
Belanghebbende	Rol/verantwoordelijkheid	Naam van de organisatie
Andere belanghebbenden	Nationale IMI-coördinator	Service Public Fédéral Économie, PME, Classes moyennes et Énergie/Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie/Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie
	Assistentiecentrum	Service Public Fédéral Économie, PME, Classes moyennes et Énergie/Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie/Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie
	Centraal contactpunt	Service Public Fédéral Économie, PME, Classes moyennes et Énergie/Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie/Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie Service Public Fédéral Stratégie & Appui/Federale Overheidsdienst Beleid & Ondersteuning/Föderale Öffentliche Dienst Politik und Unterstützung
	Voor het beroep van civiel ingenieur (op EU-niveau, maar gesproken tijdens het controlebezoek aan België)	ENGINEERS EUROPE
	Voor het beroep van docent middelbaar onderwijs (op EU-niveau, maar gesproken tijdens het controlebezoek aan België)	Europees Vakbondscomité voor Onderwijsgeven
	Voor het beroep van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige (op EU-niveau, maar gesproken tijdens het controlebezoek aan België)	European Federation of Nurses Associations
	Voor het beroep van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige	L'Union Générale des Infirmiers de Belgique
	Voor het beroep van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige	Fédération Nationale des Infirmiers de Belgique
	Overheidsdienst beleid en ondersteuning	Service Public Fédéral Stratégie & Appui/Federale Overheidsdienst Beleid & Ondersteuning/Föderale Öffentliche Dienst Politik und Unterstützung

Belanghebbende	Rol/verantwoordelijkheid	Naam van de organisatie
Tsjechië		
Bevoegde autoriteiten voor in de steekproef opgenomen beroepen	Bevoegde autoriteit voor het beroep van civiel ingenieur	Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (Tsjechische kamer van erkende ingenieurs en technici die actief zijn in de bouw)
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van timmerman	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor živností a spotřebitelské legislativy (Ministerie van Industrie en Handel, Handelsvergunningen en Afdeling Consumentenwetgeving)
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van docent middelbaar onderwijs	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Ministerie van Onderwijs, Jeugdzaken en Sport)
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige	Ministerstvo zdravotnictví, odbor ošetrovatelství a nelékařských povolání (Ministerie van Volksgezondheid, Afdeling Verpleegkundige beroepen en andere beroepen in de gezondheidszorg)
Andere belanghebbenden	SOLVIT	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor evropských záležitostí a vnitřního trhu (Ministerie van Industrie en Handel, Europese Zaken en Afdeling Interne Markt)
	Assistentiecentrum	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Ministerie van Onderwijs, Jeugdzaken en Sport)
	Nationale IMI-coördinator	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor evropských záležitostí a vnitřního trhu (Ministerie van Industrie en Handel, Europese Zaken en Afdeling Interne Markt)
	Centraal contactpunt	Ministerstvo průmyslu a obchodu (Ministerie van Industrie en Handel)
	Voor het beroep van timmerman	Hospodářská komora České republiky (kamer van koophandel van Tsjechië)
	Voor het beroep van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige	Česká asociace sester (Tsjechische vereniging van verpleegkundigen)

Belanghebbende	Rol/verantwoordelijkheid	Naam van de organisatie
Luxemburg		
Bevoegde autoriteiten voor in de steekproef opgenomen beroepen	Bevoegde autoriteit voor het beroep van civiel ingenieur	Ministère de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (Ministerie van Hoger Onderwijs en Onderzoek)
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van timmerman	Ministère de l'Économie — Direction Générale PME et Entrepreneuriat (Ministerie van Economie — Algemeen directoraat voor kmo's en ondernemerschap)
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van timmerman	Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse (Ministerie van Onderwijs, Kinderen en Jeugd)
	Bevoegde autoriteit voor het beroep van verantwoordelijk algemeen verpleegkundige	Ministère de la Santé (Ministerie van Volksgezondheid)
Andere belanghebbenden	SOLVIT	Ministère de l'Économie (Ministerie van Economische Zaken)
	Assistentiecentrum	Ministère de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (Ministerie van Hoger Onderwijs en Onderzoek)
	Nationale IMI-coördinator	Ministère de la Fonction publique (Ministerie van Ambtenarenzaken)
	Ombudsman	
Europese Commissie en andere organen		
Europese Commissie, DG GROW Europese Commissie, DG EMPL Eurostat, het directoraat-generaal Statistiek van de Europese Commissie De Europese Arbeidsautoriteit Het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding Het Europees Economisch en Sociaal Comité Het Europees Instituut voor gendergelijkheid De Europese Ombudsman		

Bron: ERK.

Bijlage II — Responspercentage op de enquête per lidstaat

Bron: ERK, op basis van de enquête.

Bijlage III — Belangrijkste actoren in de erkenning van beroepskwalificaties

	Belangrijkste actoren	Rollen en verantwoordelijkheden
EU-niveau	Europese Commissie	Zorgt voor uniforme toepassing van het EU-recht Specifieke verantwoordelijkheden overeenkomstig Richtlijn 2005/36/EG
	Europese Arbeidsautoriteit (ELA)	Steunt de handhaving van de EU-regels inzake arbeidsmobiliteit
	Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC)	Samengesteld uit organisaties van werkgevers en werknemers en geraadpleegd in de gewone wetgevingsprocedure
	Europese Ombudsman	Helpt EU-burgers die problemen hebben met het EU-bestuur door klachten over wanbeheer te onderzoeken
	Europees Hof van Justitie (HvJ-EU)	Verantwoordelijk voor regels inzake door de Commissie voorgelegde inbreukprocedures
EU/ Lidstaat	Taskforce voor de handhaving van de eengemaakte markt	Forum op hoog niveau van de Commissie en de lidstaten dat belemmeringen voor de eengemaakte markt in kaart brengt en oplossingen uitvoert
	Groep coördinatoren	Coördineert de activiteiten van bevoegde autoriteiten en bevordert de uniforme toepassing van het EU-recht op het gebied van de erkenning van beroepskwalificaties
Lidstaatsniveau	Nationale ministeries (nationale coördinatoren)	Zet de relevante richtlijnen beroepskwalificaties om en voert deze uit
	Bevoegde autoriteiten	Nemen besluiten waarbij toegang tot gereguleerde beroepen wordt verleend of geweigerd
	Centrale contactpunten	Verantwoordelijk voor e-overheidsportalen waarin elektronische administratieve procedures kunnen worden afgerond
	Nationale assistentiecentra	Verstrekken informatie over de erkenningsprocedure en regels die in de lidstaat gelden
	Nationale Solvit-centra	Vinden oplossingen voor problemen die het gevolg zijn van de onjuiste toepassing van de wetgeving voor de interne markt
	Nationale ombudsmannen	Helpen burgers die problemen hebben met het bestuur van de lidstaten door klachten over wanbeheer te onderzoeken

Bron: ERK.

Bijlage IV — Verschillende soorten besluiten van bevoegde autoriteiten

Resultaat	Stelsel	Soorten besluiten/verklaringen uit hoofde van Richtlijn 2005/36/EG	Termijn
Positief	Vestiging	Automatisch positief besluit voor sectorale beroepen (bijlage V) Positief besluit voor een automatisch stelsel op basis van erkenning van beroepservaring (bijlage IV)	3 maanden
		Positief zonder opgelegde compenserende maatregelen (algemeen stelsel) Positief na proeve van bekwaamheid (algemeen stelsel) Positief na aanpassingsstage (algemeen stelsel) Gedeeltelijke toegang verleend op grond van artikel 4 septies van de richtlijn	4 maanden
	Tijdelijke dienstverlening	Geen controle van kwalificaties — automatisch positief (artikel 7, lid 4, punt a)) Controle van kwalificaties met betrekking tot gereguleerde beroepen die verband houden met de volksgezondheid of de openbare veiligheid — automatisch positief (artikel 7, lid 4, punt b)) Controle van kwalificaties met betrekking tot gereguleerde beroepen die verband houden met de volksgezondheid of de openbare veiligheid — positief na compenserende maatregel (artikel 7, lid 4, punt b)) Geen reactie binnen de termijn — impliciet positief besluit (artikel 7, lid 4, voorlaatste alinea)	1 maand indien impact op volksgezondheid en openbare veiligheid (+ 1 maand in geval van moeilijkheden)
Negatief	Vestiging	Automatisch negatief besluit voor sectorale beroepen (bijlage V) Negatief besluit voor een automatisch stelsel op basis van erkenning van beroepservaring (bijlage IV)	3 maanden
		Automatisch negatief, algemeen stelsel Negatief na proeve van bekwaamheid (algemeen stelsel) Negatief na aanpassingsstage (algemeen stelsel) Gedeeltelijke toegang geweigerd (met inbegrip van weigeringen om dwingende redenen van algemeen belang — artikel 4 septies, lid 2)	4 maanden

Resultaat	Stelsel	Soorten besluiten/verklaringen uit hoofde van Richtlijn 2005/36/EG	Termijn
	Tijdelijke dienstverlening	Controle van kwalificaties met betrekking tot gereguleerde beroepen die verband houden met de volksgezondheid of de openbare veiligheid — automatisch negatief (artikel 7, lid 4, punt b)) Controle van kwalificaties met betrekking tot gereguleerde beroepen die verband houden met de volksgezondheid of de openbare veiligheid — negatief na compenserende maatregel (artikel 7, lid 4, punt b))	3 maanden (1 voor besluit + 1 voor moeilijkheden + 1 voor compensatiemaatregel)
Neutraal (vooraf af te leggen verklaring)	Tijdelijke dienstverlening	Door de ontvangende lidstaat ontvangen verklaringen betreffende gereguleerde beroepen die <u>geen</u> verband houden met de volksgezondheid of de openbare veiligheid	Vooraf af te leggen schriftelijke verklaring
Neutraal (overige)	Vestiging/Tijdelijke dienstverlening	In behandeling (alle gevallen waarin de bevoegde autoriteiten om welke reden dan ook geen definitief besluit hebben genomen) Bevindt zich in aanpassingsstage Beroep instellen op grond van artikel 51, lid 3	Zo spoedig mogelijk

Opmerking: termijnen voor besluiten over alleen vestiging: termijn van 1 maand voor de autoriteiten om de ontvangst van de aanvraag te bevestigen en de aanvrager in kennis te stellen van ontbrekende documenten. Dit verschilt van de termijn voor een erkenningsbesluit na ontvangst van het volledige dossier.

Bron: ERK, op basis van informatie van de Commissie.

Bijlage V — Door de Commissie vastgestelde problemen in de lidstaten

	Aan de orde gestelde problemen	Beroep	Artikel richtlijn beroepskwalificaties	Openstaande problemen in de lidstaten (maart 2020)	Openstaande problemen in de lidstaten (februari 2024)
Sectorale beroepen	Zorgen voor voldoende opleidingsduur in jaren en opleidingsuren, indien vereist (en alleen facultatief Europees systeem voor het overdragen en verzamelen van studiepunten (ECTS))	Arts, medisch specialist	24, 25, 28	0	1
		Verantwoordelijk algemeen verpleegkundige	31	3	2
		Tandarts, gespecialiseerde tandarts	34, 35	0	1
		Dierenarts	38	0	0
		Verloskundige	40, 41	1	1
		Apotheker	44	0	0
		Architect	46	0	0
	Nieuwe lijst van bekwaamheden	Verantwoordelijk algemeen verpleegkundige	artikel 31, lid 7	1	0
	Actualisering van kennis en vaardigheden	Arts	artikel 24, lid 3	0	0
		Verantwoordelijk algemeen verpleegkundige	artikel 31, lid 6	0	0
		Dierenarts	artikel 38, lid 3	0	0
		Verloskundige	artikel 40, lid 3	0	0
		Apotheker	artikel 44, lid 3	0	0
		Architect	artikel 46, lid 2	0	0
	Zorgen voor een goede verhouding tussen theoretische en klinische opleidingsonderdelen en/of coördinatie tussen theoretisch en klinisch onderwijs	Arts, medisch specialist		0	0
		Verantwoordelijk algemeen verpleegkundige	31	0	0
		Verloskundige		1	0
	Zorgen voor toegang tot de minimumlijst van beroepsactiviteiten	Huisarts (uitoefening van de activiteit)	29	1	0
		Tandarts	36	0	0

	Aan de orde gestelde problemen	Beroep	Artikel richtlijn beroepskwalificaties	Openstaande problemen in de lidstaten (maart 2020)	Openstaande problemen in de lidstaten (februari 2024)
		<i>Verloskundige</i>	42	1	1
		<i>Apotheker</i>	45	1	1
		<i>Architect</i>	48	0	0
	<i>Zorgen voor minimumvoorwaarden voor stages/praktisch of klinisch onderwijs</i>	<i>Arts, medisch specialist</i>	<i>artikel 28, lid 3; artikel 25, lid 3</i>		0
		<i>Verantwoordelijk algemeen verpleegkundige</i>	<i>artikel 31, lid 5</i>		0
		<i>Architect</i>	<i>artikel 46, lid 4</i>	0	0
	<i>Algemene verworven rechten en andere verworven rechten als bedoeld in artikel 23</i>	<i>Arts, medisch specialist</i>	23	0	0
		<i>Verantwoordelijk algemeen verpleegkundige</i>	23	0	0
		<i>Tandarts, gespecialiseerde tandarts</i>	23	0	0
		<i>Dierenarts</i>	23	0	0
		<i>Verloskundige</i>	23	0	0
		<i>Apotheker</i>	23	0	0
		<i>Architect</i>	23	0	0
	<i>Beroepsspecifieke verworven rechten</i>	<i>Arts, medisch specialist</i>	27, 30	1	0
		<i>Verantwoordelijk algemeen verpleegkundige</i>	<i>artikelen 33 en 33 bis</i>	1	0
		<i>Tandarts, gespecialiseerde tandarts</i>	37	0	1
		<i>Verloskundige</i>	<i>artikelen 43 en 43 bis</i>	1	0
		<i>Architect</i>	49	0	0
	<i>Andere kwesties (minimale opleidingsvakken vermeld in bijlage V)</i>	<i>Arts, medisch specialist</i>	<i>Bijlage V</i>	0	0
		<i>Verantwoordelijk algemeen verpleegkundige</i>	<i>Bijlage V</i>	0	0
		<i>Tandarts, gespecialiseerde tandarts</i>	<i>Bijlage V</i>	0	0
		<i>Dierenarts</i>	<i>Bijlage V</i>	1	0

	Aan de orde gestelde problemen	Beroep	Artikel richtlijn beroepskwalificaties	Openstaande problemen in de lidstaten (maart 2020)	Openstaande problemen in de lidstaten (februari 2024)
		<i>Verloskundige</i>	<i>Bijlage V</i>	0	0
		<i>Apotheker</i>	<i>Bijlage V</i>	0	0
	<i>Andere kwesties (toegangsvoorwaarden voor gespecialiseerde tandartsen, opening van nieuwe apotheken, specifieke afwijkingen voor architecten, bezoldiging van medisch specialisten in opleiding, goedkeuring door ziekenfondsen)</i>	<i>Tandarts, gespecialiseerde tandarts, arts, medisch specialist, apotheker, architect</i>	<i>artikel 35, lid 1; artikel 21, lid 4; artikel 25, lid 3; artikelen 47 en 55</i>	0	0
Algemeen stelsel van erkenning	<i>Wijzigingen in kwalificatieniveaus</i>		11, 13	1	2
	<i>Mobiliteit van beroepsbeoefenaren van niet-reglementerende naar reglementerende lidstaten (één jaar beroepservaring)</i>		13	2	3
	<i>Herziene bepalingen inzake het opleggen van compenserende maatregelen</i>		14	2	3
	<i>Andere kwesties (bijv. niet-toepassing van het algemene stelsel van erkenning voor sectorale beroepen, indien niet aan de voorwaarden voor automatische erkenning is voldaan)</i>		10	1	1
			12		
Tijdelijke dienstverlening	<i>Het vragen van een bewijs van twee jaar beroepservaring (wanneer slechts één jaar kan worden geëist) wanneer het beroep in de lidstaat van oorsprong niet gereguleerd is; of het eisen van beroepservaring die in één lidstaat is opgedaan; of geen vrijstelling in gevallen van gereguleerde opleiding</i>		<i>artikel 5, lid 1, punt b)</i>	1	3
			<i>artikel 7, lid 2, punt d)</i>		
	<i>Ongerechtvaardigde vragen over de te verlenen diensten of verzoeken om documenten die verder gaan dan de lijst in artikel 7, lid 2</i>		<i>artikel 7, leden 1 en 2</i>	6	4

	Aan de orde gestelde problemen	Beroep	Artikel richtlijn beroepskwalificaties	Openstaande problemen in de lidstaten (maart 2020)	Openstaande problemen in de lidstaten (februari 2024)
	<i>geldigheid van eerdere verklaringen op het hele grondgebied van de ontvangende lidstaat</i>		<i>artikel 7, lid 2, punt a)</i>	0	1
	<i>Verzuim om ervoor te zorgen dat een aanvrager zijn dienst kan verrichten binnen één maand nadat de bevoegde autoriteiten hebben besloten een voorafgaande proeve van bekwaamheid op te leggen (artikel 7, lid 4)</i>		<i>artikel 7, lid 4, derde alinea</i>	1	0
	<i>Systematische toepassing van controles vooraf van kwalificaties op grond van artikel 7, lid 4; de toepassing van controles vooraf op beroepen die voor de afnemer van diensten geen verband lijken te houden met de volksgezondheid en de openbare veiligheid, of op beroepen waarvoor een automatische erkenning geldt; niet-naleving van de verplichting om ervoor te zorgen dat de controles niet verder gaan dan nodig is</i>		<i>artikel 7, lid 4</i>	3	2
	<i>Dienstverleners beroepsregels opleggen die niet rechtstreeks verband houden met beroepskwalificaties</i>		<i>artikel 5, lid 3</i>	4	4
	<i>Automatische/pro forma registratie van dienstverleners zonder garanties dat dit de dienstverlening niet vertraagt of bemoeilijkt of extra kosten voor dienstverleners met zich meebrengt; vrijstelling van buitenlandse dienstverleners van de vereisten met betrekking tot registratie bij een publiekrechtelijke instelling</i>		6	4	3

	Aan de orde gestelde problemen	Beroep	Artikel richtlijn beroepskwalificaties	Openstaande problemen in de lidstaten (maart 2020)	Openstaande problemen in de lidstaten (februari 2024)
	<i>Andere kwesties (bijv. administratieve samenwerking, het beginsel van tijdelijke of incidentele dienstverlening, alles uit titel II wat niet is omgezet voor (een) specifiek(e) beroep(en), verplichtingen om afnemers van diensten te informeren, het voeren van een beroepstitel)</i>		<i>Titel II, artikel 5, lid 1; artikel 7, lid 3; artikelen 8 en 9</i>	4	4
Transparantie	<i>Ontbreken van een lijst van de bestaande gereguleerde beroepen, met vermelding van de activiteiten die onder elk beroep vallen, een lijst van de gereguleerde opleidingen en de opleidingen met een bijzondere structuur</i>		<i>artikel 59, lid 1</i>	1	4
	<i>Ontbreken van een lijst van beroepen waarvoor een controle van de kwalificaties noodzakelijk wordt geacht voorafgaand aan de eerste dienstverrichting krachtens artikel 7, lid 4, met inbegrip van adequate motiveringen</i>		<i>artikel 59, lid 2</i>	1	1
	<i>Gebrek aan evenredigheidsbeoordelingen van bestaande eisen (vóór januari 2016)</i>		<i>artikel 59, leden 3 en 5</i>	2	2
	<i>Het niet verstrekken van nationale actieplannen</i>		<i>artikel 59, lid 5</i>	3	1
	<i>Gebrek aan evenredigheidsbeoordelingen van nieuwe of gewijzigde eisen (ingevoerd na januari 2016)</i>		<i>artikel 59, lid 3, en</i>	2	2
			<i>artikel 59, lid 5, tweede zin</i>		
	<i>Het niet indienen van tweejaarlijkse verslagen over ingetrokken of versoepelde eisen</i>		<i>artikel 59, lid 6</i>	1	1
	<i>Het niet indienen van tweejaarlijkse verslagen, met inbegrip van statistieken en de belangrijkste problemen die voortvloeien uit de toepassing van de richtlijn</i>		<i>artikel 60, lid 1</i>	0	2

	Aan de orde gestelde problemen	Beroep	Artikel richtlijn beroepskwalificaties	Openstaande problemen in de lidstaten (maart 2020)	Openstaande problemen in de lidstaten (februari 2024)
Gedeeltelijke toegang	<i>Uitsluiting van bepaalde beroepen van het beginsel van gedeeltelijke toegang (uitsluiting van “sectorale” beroepen als zodanig, ongerechtvaardigde uitsluiting van andere beroepen, geen beoordeling per geval)</i>		<i>artikel 4 septies</i>	3	3
	<i>Overige kwesties</i>			0	0
Taalcontroles	<i>Alleen kennis van één officiële taal van de ontvangende lidstaat kan worden vereist</i>		<i>artikel 53, lid 2</i>	1	1
	<i>Systematische taalcontroles mogen alleen worden toegepast voor beroepsbeoefenaren wier werk implicaties heeft voor de patiëntveiligheid</i>		<i>artikel 53, lid 3</i>	1	2
	<i>Taalcontroles mogen niet beperkt blijven tot verplichte taaltests</i>		<i>artikel 53, lid 4</i>	5	2
	<i>Overige kwesties</i>		<i>artikel 53, lid 4</i>	0	1
Stages	<i>Erkenning van beroepsstages</i>		<i>artikel 55 bis</i>	2	3
Europese beroepskaart	<i>Termijnen, met inbegrip van verlenging van termijnen</i>		<i>artikel 4 quater, lid 1; artikel 4 quinquies</i>	0	0
	<i>Stilzwijgende erkenning als er geen besluit is genomen of als er geen test is georganiseerd</i>		<i>artikel 4 quinquies, lid 5</i>	0	0
	<i>Europese beroepskaart is niet volledig omgezet voor sommige beroepen of in delen van de betrokken lidstaat</i>		<i>artikel 4 quinquies</i>	0	0
	<i>De rol van de lidstaat van oorsprong is onjuist gedefinieerd</i>		<i>artikel 4 ter, lid 3, Uitvoeringsverordening (EU) 2015/983</i>	0	1
	<i>Niet aanwijzen van bevoegde autoriteiten</i>		<i>artikel 4 bis, lid 6</i>	1	0

	Aan de orde gestelde problemen	Beroep	Artikel richtlijn beroepskwalificaties	Openstaande problemen in de lidstaten (maart 2020)	Openstaande problemen in de lidstaten (februari 2024)
	<i>Andere kwesties (bijv. mogelijkheid om in beroep te gaan, documentvereisten, intrekking van de Europese beroepskaart, dubbelzinnige formulering)</i>			0	1
Waarschuwingmechanisme	<i>Termijnen voor het verzenden van waarschuwingen</i>		<i>artikel 56 bis, leden 2 en 3</i>	0	0
	<i>Waarschuwing is ingevoerd niet voor sommige beroepen of in delen van de betrokken lidstaat</i>		<i>artikel 56 bis, leden 1-3</i>	0	2
	<i>Geen of weinig waarschuwingen verzonden</i>		<i>artikel 56 bis</i>	0	0
	<i>Waarschuwing helemaal niet ingevoerd</i>		<i>artikel 56 bis</i>	1	0
	<i>Andere kwesties (bijv. gegevensbescherming, verwijdering van gegevens, verplichting om de betrokken beroepsbeoefenaar te informeren, toegang tot rechtsmiddelen, soorten besluiten die worden behandeld)</i>		<i>artikel 56 bis, lid 1 en leden 5-7</i>	0	1
Toegang tot online-informatie, procedures en terugdringing van administratieve rompslomp	<i>Illegale praktijken met betrekking tot verzoeken om documenten (documenten die verder gaan dan wat op grond van de richtlijn is toegestaan, ongerechtvaardigde vertalingen, gewaarmerkte kopieën, enz.)</i>		<i>artikel 7, lid 2; artikel 50; bijlage VII; en artikelen 49 en 56 VWEU</i>	4	7
	<i>Assistentiecentra</i>		<i>artikel 57 ter</i>	0	0
	<i>Beschikbaarheid van informatie via centraal contactpunt</i>		<i>57</i>	28	0
	<i>Beschikbaarheid van onlineprocedures (en optie om deze online af te ronden)</i>		<i>artikel 57 bis</i>	28	0

	Aan de orde gestelde problemen	Beroep	Artikel richtlijn beroepskwalificaties	Openstaande problemen in de lidstaten (maart 2020)	Openstaande problemen in de lidstaten (februari 2024)
Overige kwesties	<i>Definities (bijv. proeve van bekwaamheid, gereglementeerd beroep)</i>		3	2	1
	<i>Toepassingsgebied van de herziene richtlijn, eerste erkenning van kwalificaties uit derde landen, verband met andere EU-instrumenten</i>		2	1	1
	<i>Beginsel van automatische erkenning voor beroepen met geharmoniseerde opleidingseisen of voor ambachtelijke beroepen en beroepen op het gebied van handel en industrie</i>		21	0	1
			<i>artikelen 15-17</i>		
	<i>Ontvangstbevestiging van documenten binnen één maand en informatie over ontbrekende documenten</i>		51	1	1
TOTAALAANTAL kwesties in de lidstaten				130	75

Bron: ERK, op basis van informatie van de Commissie, februari 2024.

Afkortingen

Cedefop: Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding

DG GROW: directoraat-generaal Interne Markt, Industrie, Ondernemerschap en Midden- en Kleinbedrijf

DGB: databank met geregementeerde beroepen

EESC: Europees Economisch en Sociaal Comité

EIGE: Europees Instituut voor gendergelijkheid

ELA: Europese Arbeidsautoriteit

IMI: Informatiesysteem interne markt (Internal Market Information System)

VWEU: Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

Antwoorden van de Commissie

<https://www.eca.europa.eu/nl/publications/sr-2024-10>

Tijdlijn

<https://www.eca.europa.eu/nl/publications/sr-2024-10>

Controleteam

In de speciale verslagen van de ERK worden de resultaten van haar controles van EU-beleid en -programma's of beheerskwesties met betrekking tot specifieke begrotingsterreinen uiteengezet. Bij haar selectie en opzet van deze controletaken zorgt de ERK ervoor dat deze een maximale impact hebben door rekening te houden met de risico's voor de doelmatigheid of de naleving, de omvang van de betrokken inkomsten of uitgaven, de verwachte ontwikkelingen alsmede de politieke en publieke belangstelling.

Deze doelmatigheidscontrole werd verricht door controlekamer II "Investerings ten behoeve van cohesie, groei en inclusie", die onder leiding staat van ERK-lid Annemie Turtelboom. De controle werd geleid door ERK-lid Stef Blok, ondersteund door Johan Adriaan Lok, kabinetschef, en Laurence Szwajkajzer, kabinetsattaché en taakleider; Maria Eulàlia Reverté i Casas, hoofdmanager; Zuzana Pikulova, Rene Reiterer, Jussi Bright, Lena Rangus, Borja Martin Simon en Petra Verhasselt, auditors. Jennifer Schofield verleende taalkundige ondersteuning. Giuliana Lucchese verleende grafische ondersteuning. Britta Middelberg verleende ondersteuning bij de enquête.

Van links naar rechts: Borja Martin Simon, Jennifer Schofield, Lena Rangus, Stef Blok, Rene Reiterer, Britta Middelberg, Zuzana Pikulova, Laurence Szwajkajzer, Giuliana Lucchese, Jussi Bright, Maria Eulàlia Reverté i Casas, Johan Adriaan Lok.

AUTEURSRECHT

© Europese Unie, 2024

Het beleid van de Europese Rekenkamer (ERK) inzake hergebruik is uiteengezet in [Besluit nr. 6-2019 van de ERK](#) over het opendatabeleid en het hergebruik van documenten.

Tenzij anders aangegeven (bijv. in afzonderlijke auteursrechtelijke mededelingen), wordt voor inhoud van de ERK die eigendom is van de EU een licentie verleend in het kader van de [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)-licentie](#). Als algemene regel geldt derhalve dat hergebruik is toegestaan mits de bron correct wordt vermeld en eventuele wijzigingen worden aangegeven. De hergebruiker van ERK-inhoud mag de oorspronkelijke betekenis of boodschap niet wijzigen. De ERK is niet aansprakelijk voor mogelijke gevolgen van hergebruik.

Aanvullende toestemming moet worden verkregen indien specifieke inhoud personen herkenbaar in beeld brengt, bijvoorbeeld op foto's van personeelsleden van de ERK, of werken van derden bevat.

Indien dergelijke toestemming wordt verkregen, wordt de bovengenoemde algemene toestemming opgeheven en zullen beperkingen van het gebruik daarin duidelijk worden aangegeven.

Wilt u inhoud gebruiken of reproduceren die geen eigendom van de EU is, dan dient u de auteursrechthebbende mogelijk rechtstreeks om toestemming te vragen.

Software of documenten waarop industriële-eigendomsrechten rusten, zoals octrooien, handelsmerken, geregistreerde ontwerpen, logo's en namen, zijn uitgesloten van het beleid van de ERK inzake hergebruik.

De groep institutionele websites van de Europese Unie met de domeinnaam "europa.eu" bevat links naar sites van derden. Aangezien de ERK geen controle heeft over deze sites, wordt u aangeraden kennis te nemen van hun privacy- en auteursrechtbeleid.

Gebruik van het ERK-logo

Het logo van de ERK mag niet worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van de ERK.

HTML	ISBN 978-92-849-2362-5	ISSN 1977-575X	doi:10.2865/507299	QJ-AB-24-009-NL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2197-3	ISSN 1977-575X	doi:10.2865/865455	QJ-AB-24-009-NL-N

Hoewel lidstaten regels mogen vaststellen voor de toegang tot beroepen, garandeert het VWEU het vrije verkeer van werknemers en diensten en de vrijheid van vestiging binnen de interne markt van de EU. In 2005 namen het Europees Parlement en de Raad de richtlijn beroepskwalificaties aan om te voorkomen dat lidstaten buitensporige voorwaarden opleggen aan burgers die van dit recht gebruik willen maken. Wij hebben onderzocht hoe doeltreffend de Commissie de uniforme toepassing van de richtlijn heeft gewaarborgd. We concluderen dat de erkenning van beroepskwalificaties in de EU een essentieel, maar mondjesmaat en inconsistent gebruikt mechanisme is voor de uitoefening van het recht om een beroep in een andere lidstaat uit te oefenen. De toepassing van de richtlijn vertoont nog steeds tekortkomingen en de informatie die aan burgers wordt verstrekt is niet altijd betrouwbaar.

Speciaal verslag van de ERK, uitgebracht krachtens artikel 287, lid 4, tweede alinea, VWEU.

EUROPESE
REKENKAMER

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie

EUROPESE REKENKAMER
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Inlichtingen: eca.europa.eu/nl/contact

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors